

NEDERLANDSCHE

STAATS-COURANT.

De prijs van de Courant met de Handelingen der Staten-Generaal is f 30, van de Courant alleen f 30, van de Handelingen alleen, doch met de Bijlagen f 12, van de Handelingen alleen, zonder de Bijlagen f 3 in het jaar.

De prijs der Advertentien is 25 cents voor den regel, bij iedere plaatsing.

De briefporten worden afzonderlijk in rekening gebracht.

Dinsdag 21 Juni.

WETTEN, BEOEMINGEN, BESLUITEN, ENZ.

(Staatsblad n°. 143.) *W E T* van den 9den Juni 1898, tot bekrachtiging eener overeenkomst met de Batavische Oosterspoorweg Maatschappij tot aankoop van den spoorweg van Batavia naar Krawang.

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT WILHELMINA, BIJ DEGRATIE GOND, KONINKRIJK DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, KONINK, ENZ., ENZ.

Wij EMMA, KONINGIN-WEUW, RESENTES VAN HET KONINKRIJK.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, dat de Staat den eigendom verkrijgt van den spoorweg loopende van Batavia naar Krawang;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij geïnvonden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De in afschrift bij deze wet gevoegde, door den Minister van Koloniën onder dagteekening van 26 Februari 1898 met de Batavische Oosterspoorweg Maatschappij gesloten overeenkomst, wordt vastgesteld.

Artikel 2.

Deze wet verbindt met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Collèges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juni 1898.

EMMA.

De Minister van Koloniën,
CORNELIS

Uitgegeven den een en twintigsten Juni 1898.

De Minister van Justitie,
COET V. D. LINDEN.

AFSCHRIFT.

Tusschen den Minister van Koloniën, tot het aangaan dezer overeenkomst door de Koningin-Weuwe, Regentes gemachtigd en als zoodanig den Staat vertegenwoordigende, partij ter eener

zijde de Batavische Oosterspoorweg Maatschappij, vertegenwoordigd door haren Directeur, partij ter andere zijde is, behoudens goedkeuring van de Algemeene Vergadering van aandeelhouders van de Maatschappij en daarop volgende bekrachtiging door de Wet, het volgende overrengingscommissie:

Artikel 1.

Het geheele bedrijf der Batavische Oosterspoorweg Maatschappij, insluitende alle zaken, zoo goederen als rechten, welke de Maatschappij op het tijdstip der overdracht toebehooren, wordt in eigendom overgenomen door den Staat, die alsdan tevens in de plaats der Maatschappij treedt ten aanzien van alle rechten en verplichtingen, welke deze op dat tijdstip tegenover derden heeft.

Onder derden worden verstaan noch de aandeelhouders der Maatschappij, noch hare schuldeisers, noch de personen die bij haar in dienst zijn.

Artikel 2.

Als grondslag van de in Artikel 1 bedoelde overdracht zal gelden de onder dagteekening van 31 December 1896 opgemaakte balans der Maatschappij en de daarbij behoorende

toelichtende bescheiden, waarvan gewaarmerkte afschriften aan partij ter eener zijde overgelegd.

De balans over het op 31 December 1897 getijndige jaar zal ten opsigte worden opgemaakt; zij kan niet worden vastgesteld dan na verkenning goedkeuring van den Minister van Koloniën.

Indien de winst op de exploitatie, zonder iets af te zonderen voor Vernieuwingsrekening of Hulp- en Ondersteuningsrekening, een dividend over het jaar 1897 zou toelaten van meer dan vijf ten hondert, zal dit meerdere niet aan de aandeelhouders worden uitgedeeld, maar ten bate van den Staat komen.

Gerelend van den 1sten Januari 1898 af tot aan het tijdstip der overdracht, wordt het beheer over de zaken der Maatschappij door haar gezamenlijk volgens gelijk regelen en begindelen, als vermeld zouden hebben, indien deze overeenkomst niet ware gesloten, doch voor rekening en risico van den Staat.

De Maatschappij is niet aansprakelijk voor eenige schade of nadeel, welke uit dat beheer voor den Staat voortvloeien, tenzij die het gevolg zijn van kwaad opzet of grove nalatigheid. Geene uitbreidingen van werken of van locomotief- of wagenpark mogen meer gedaan worden zonder schriftelijke machtiging van den Minister van Koloniën of den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.

Artikel 3.

Binnen drie maanden na de afkondiging in Nederland van de wet, waarbij deze overeenkomst is draagt de Minister van Nederlandsch-Indië aan te wijzen de in Europa aanwezige goederen der Maatschappij, inclusief de haar archief en hare boeken, afgegeven aan den daartoe door den Minister van Koloniën aan te wijzen gemachtigde.

De Maatschappij verbindt zich bedoelde gemachtigden in de gelegenheid te zullen stellen, al hetgeen overgenomen wordt nauwkeurig op te nemen en hare medewerking te zullen verplegen tot alle handelingen, welke tot eene geregelde overrenging van de rechten en van de rechten en verplichtingen der Maatschappij zullen bijeen noodig te zijn.

De dag waarop het bedrijf der Maatschappij binnen den in de eerste zinsmede van dit artikel genoemden termijn zal worden overgedragen, wordt door partij ter eener bepaald. Het feit der overrenging strekt voor de Maatschappij tot volledige décharge van alle door haar bij deze overeenkomst aangegane verplichtingen, behoudens de in het slot van Artikel 4 bedoelde verantwoordings.

Artikel 4.

De Staat zal aan de Maatschappij betalen:

1° eene som van een miljoen zeventienhonderd duizend gulden (f 1 700 000), benevens de rente over die som berekend tegen vijf ten hondert 's jaars van 1 Januari 1898 tot den dag der overdracht;

2° een som van twee miljoen eenhonderd negen en twintig duizend gulden (f 2 129 000), welke met het voorgaande vormt de kooppen van den spoorweg en de schadeloosstelling wegens de overrenging vóór den termijn van naasting;

3° het bedrag waarvoor op de ingevolge Artikel 2, alinea 2, goedgekeurde balans van 31 December 1897 zullen passieeren de boedelen: Aansluiting-Frikspoorweg, Verleeng Kdoeng Gedé-Krawang, Werken in Constructie, Materieel in Constructie, Magazijn-goederen en Zeilende goederen;

4° eene rente over de sub 2 en 3 bedoelde sommen, berekend tegen vier ten hondert 's jaars van 1 Januari 1898 tot den dag der overdracht.

Deze sommen zullen op den dag der overdracht ten behoeve van de Maatschappij betaalbaar worden gezind te Amsterdam.

De verantwoordings van het bedrijf der Maatschappij, overeenkomstig Artikel 2, voor rekening en risico van den Staat gevoerde beheer, geschiedt hier te lande binnen vier maanden na het tijdstip van overdracht.

Na goedkeuring door den Minister van Koloniën van de door de Maatschappij in te leveren verantwoordings, heeft de betaling van het saldo binnen 14 dagen, tegen décharge van de wederpartij, plaats.

Artikel 5.

Alle geschillen ter zake van de uitvoering dezer overeenkomst outstaande, worden in het hoogste ressort beslist door drie scheidsmannen, die als goede mannen naar billijkheid oordeelen. Van deze scheidsmannen wordt één benoemd door den Minister van Koloniën, één door partij ter andere zijde en één door den Hoogen Raad der Nederlanden. Wordt door een der partijen niet binnen veertig dagen, na daartoe door de andere partij te zijn gesommeerd, naar deze bij exploit kennis gegeven wie voor haar als scheidsman zal optreden, dan worden de scheidsmannen, op verzoek van de meest gerede partij, allen door den Hoogen Raad benoemd.

Artikel 6.

Deze overeenkomst en alle akten en stukken welke een uitloeijsel daarvan zijn, worden gratis geregistreerd.

Artikel 7.

Deze overeenkomst vervalt, indien zij niet binnen zes maanden na data dezer bij de wet zal zijn goedgekeurd.

Aldus overeengekomen te 's-Gravenhage Amsterdam op den 96sten Februari 1898.

De Minister van Koloniën,

(get.) CERNÉ.

De Baltische Oosterspoorweg Maatschappij,

(get.) VAN DER WALL BAKK,

Directeur.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Departement van Koloniën,

A. E. ELIAS.

(Staatsblad n°. 144.) *W E T* van den 9den Juni 1898, tot verhooring der begroting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1898.

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT WILHELMINA, BIJ GEORATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, enz., enz., enz.

Wij EMMA, KONINGIN-WEWOUW, BEVEESTEN, dat Wij doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken tot verhooring van het 1ste hoofdstuk der begroting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1898, vastgesteld bij de wet van 30 December 1897 (Staatsblad n°. 270) en verhoogd bij de wet van deszelfde datering (Staatsblad n°. 274);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

Onderafdeling 45 (Spoorwegen) van het 1ste hoofdstuk der begroting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1898 wordt verhoogd met f 4 574 620 en alzoo gebracht op f 8 027 520.

Lusten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulke aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juni 1898.

EMMA.

De Minister van Koloniën,

CERNÉ.

Uitgegeven den een en twintigsten Juni 1898.

De Minister van Justitie,

CORT V. D. LIJDEB.

Bij Koninklijk besluit van 14 Juni 1898 n°. 95 is benoemd tot ridder in de orde van Oranje-Nassau P. van der Hagen, pastoor te Zoetermeer.

Bij Koninklijk besluit van 18 dezer n°. 44 is, met ingang van 1 Juli a. s.:

1°. de officier van gezondheid der 1ste klasse bij de smacht J. J. Sterk, krachtens art. 33, sub 2°, letter e, der wet van 28 Augustus 1851 (Staatsblad n°. 129) op pensioen gesteld en het bedrag van het pensioen bepaald op f 1505 's jaars;

2°. beordert tot officier van gezondheid der 1ste klasse, de officier van gezondheid der 2de klasse J. W. Elenbaas.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Rijksweekscholen voor vroedvrouwen.

Tegen de helft van September dezes jaars is er gelegenheid tot plaatsing van leerlingen aan de Rijksweekscholen voor vroedvrouwen te Amsterdam en te Rotterdam. Die leerlingen genieten van het Rijk huisvesting, voeding, verpleging en onderwijs gedurende twee jaren, ten ware zij zich door wangedrag of door gebleken ongeschiktheid voor de betrekking van vroedvrouw een verder verblijf aan de school onwaardig toonen.

Bovendien kunnen eenige uitwonende leerlingen aan de lessen deelnemen.

Alleen zij worden opgenomen of kunnen als uitwonende leerlingen worden toegelaten, die eens verklaring overleggen van den voorzitter van den geneeskundigen raad, waarmede blijkt: 1°. dat zij van 20 tot 30 jaren oud zijn; 2°. dat haar gedrag eerlijk en onbesproken is; 3°. dat zij als leerlingen in de verloskunde zijn ingeschreven onder de voorwaarden, vastgesteld bij art. 11 van het Koninklijk besluit van 12 Februari 1879 (Staatsblad n°. 36).

Belanghebbenden worden uitgenoodigd van haar verlangen om geplaatst te worden vóór 15 Juli e. k. schriftelijk kennis te geven aan den voorzitter van den geneeskundigen raad van de districting, waarin zij lare woonplaats hebben: voor Limburg en Oostelijk Noordbrabant, dr. E. Wiltgens, te Maastricht; voor Zeeland en Westelijk Noordbrabant, dr. A. van der Loeff, te Telseringen; voor Gelderland en Utrecht, dr. A. E. Post, te Arnhem; voor Zuidholland, J. Menno Huizinga, te 's-Gravenhage; voor Noordholland, dr. J. F. Dory, te Amsterdam; voorriesland en Groningen, dr. Ch. H. AH Cohen, te Groningen; voor Overijssel en Drenthe, dr. M. W. Pijnappel, te Zwolle. 's-Gravenhage, 3 Mei 1898.

Voor den Minister van Binnenlandsche Zaken, De Secretaris-Generaal, DUCKENBROEK.

PROGRAMMA der lessen welke gedurende het jaar 1898—1899 aan de Polytechnische School zullen gegeven worden.

A. Wiskunde.

a. Beschrijvende meetkunde.

Hf. Bol. Centrale en evenwijdige perspectief. Schaduwteekening. 2 uren 's weeks voordracht en 2 uren teekenen.

II b. Theorie der kromme lijnen en gebogen oppervlakken. 2 u. voordracht en 2 u. teekenen.

b. Analytische meetkunde en boldriehoeksmeting.

Schouten. 2 uren 's weeks.

II a. In het platte vlak. Coördinateneer. Rechte lijn en cirkel. Kromme lijnen van den tweeden graad. 2 uren 's weeks.

Ingenieurs B. 2 uren 's weeks.

II b. In de ruimte. Rechte lijn en plat vlak. Oppervlakken van den tweeden graad. De leer der boldriehoeken. 2 uren 's weeks.

Ingenieurs B. 2 uren 's weeks.

c. Analyse.

Zeeeman. 2 uren 's weeks.

II a. Hoogere stekende. Differentiaal- en integraalrekening met betrekking tot functien van één enkele onafhankelijk veranderlijke grootheid. Algemeen overzicht. 5 uren 's weeks.

Ingenieurs B. 5 uren 's weeks.

Schouten. 5 uren 's weeks.

II b. Aanvulling der hoogere stekende. Differentiaal- en integraalrekening met betrekking tot functien van twee of meer onafhankelijk veranderlijken. *Leer der bepaalde integralen. Integreeren van differentiaalvergelijkingen. 4 uren 's weeks.

Ingenieurs B. 4 uren 's weeks.

d. Beginselen.

Schouten. 3 uren 's weeks.

Beginselen van beschrijvende meetkunde, analytische meetkunde en boldriehoeksmeting. Grondbeginselen der differentiaal- en integraalrekening, met toepassingen. 3 uren 's weeks.

Technologen B. 3 uren 's weeks.

B. Mechanika.

a. Algemeene cursus. Zeeeman. 2 uren 's weeks.

II a. Kinematica. Beweging van een stofteelk punt. Evenwicht en beweging van vaste lichamen en beweegbare stelsels, eerste gedeelte. Toepassingen. 2 uren 's weeks.

Ingenieurs C. 2 uren 's weeks.

II b. Evenwicht en beweging van vaste lichamen en beweegbare stelsels, tweede gedeelte. Evenwicht en beweging van vloeistoffen. 2 uren 's weeks.

Ingenieurs C. 2 uren 's weeks.

Ingenieurs C. 2 uren 's weeks.

b. *Theorie der bouwoonstruc-tien.*
Schelema.

II a. Graphostatico. Analytische en gra-phische behandeling van de leer der electri-citeit en vastheid. Uitsluiting samen-trekking, buiging, afschuiving en wringing, hoofd-zakelijk van prismatische lichamen.

Ingenieurs C. 3

II b. Analytische en grafische behandeling van bouwoonstruc-tien, bekklagen, kappen, 'bruggen. Grondruir, hellingssnuren, ge-welven.

Ingenieurs C. 2

c. *Graphostatica. Oefeningen.*
Schelema.

Ingenieurs C. 2

d. *Hydraulica.*
Schelema.

Uitstrooming van vloeistoffen uit openingen in een dunnen wand en door korte pijpen. Afvoer van water bij overlaten en sluisen. Be-weging van water door buizen; invloed van kransen, kleppen, vernauwingen en bochten op 'die beweging. Beweging van water in kanalen en rivieren, invloed van stuwen, bruggen en andere beletselen.

Civiel- en werktuigkundige ingenieurs C. 1 uur

e. *Beginselen van theoretische en toegepaste mechanica.*
Schouten.

Leer van het evenwicht en de beweging van vaste lichamen en vloeistoffen. Toepassingen. Leer der elasticiteit en vastheid. Eenvon-digste toepassingen.

Technologen B. 2 uren

f. *Beginselen van toegepaste mechanica.*
Schelema.

Beginselen van de leer der elasticiteit en vastheid met toepassingen, voornamelijk op de werktuigkunde.

Graphoatische berekening van enkelvondige en meer samengetrokken werktuigen, ook met inachtname van wrijving.

Scheepsbouwkundige, werktuigkundige en mijnen-ingenieurs B. 1 uur

Cardinaal.

Beginselen van de leer der beweging (kine-matica) met de eenvoudigste toepassingen op werktuigen.

Scheepsbouwkundige, werktuigkundige en mijnen-ingenieurs B. 1

C. *Toegepaste natuurkunde.*
a. *Algemeen cursus.*
• de Haas en van Swaay.

II a. *Het absolute maatstelsel.* Eenheden en dimensien.

Magnetiese. Algemeene eigenschappen en wetten. Aardmagnetiese. Bepaling van magne-tische momenten. Invloed van scheepsijzer op het kompas.

Electrostatica. Eenvondige verschijnselen en hunne wetten. Dielectricum. Krachtlijnen. Potentiaal. Condensatoren. Electromotoren. Meting van elektrische hoeveelheden. Onladingsverschijnselen. Dampkring-eletriciteit. Bliksemafleiders. Contact-eletriciteit.

Electrische stroomen. Wetten. Meting van groofs sterten, weersanden en electromotorische krachten. Schakelkundige werktuigen. Accumu-latoren. Thermo-eletriciteit. Inductie. Electro-magnetiese. Magneto- en dynamo-electrische werkingen. Electromotoren. Electriche ver-lichtingen.

Ingenieurs B₁, B₂ en technologen B₁, B₂ 4 uren

b. *Onderwerpen van bijvoegelen aard.*
de Haas.

II a. Theorie, gebruik en onderzoek van de balans. Soortzijk gewicht. Arcometrie. Damplicheid. Theorie der verdunde oplos-singen, osmotische druk, kookpuntverhooging, vriespuntverlaging, electrisch geleidingsver-mogen. Bepaling van brekingsindices. Spec-troscop. Microscop.

Technologen B. 1 uur

II b. De tweede wet der mechanische warmte-theorie, toegepast op chemische verschijnselen. Interferentie, dubbelbreking en polarisatie van het licht. Saccharimetrie.

Mijnen-ingenieurs B₁ en technologen B₁ 1

c. *Beknopte cursus over electrisch en magnetisme.* (* Schouten).

Wetten der electrische en magnetische wer-kingen. Theorie en gebruik der werktuigen voor het meten van electrische en magnetische grootheden.

d. *Electrotechniek.* (*

2 uren

Snijders.

II a. Theorie en beschrijving der magneto-dynamo-electrische werktuigen, recht-stroom-, wisselstroomsmachines en transfor-matoren. 3

(* Zie de toelichting hierachter.

II b. Geleiding en verdeling van het elec-trisch arbeidsvermogen. Electromotoren. Elec-trische overtrekking van arbeidsvermogen. Electriche tractie. Electriche verlichting. Electrometallurgie.

c. *Practische oefeningen.* 2 uren 's weeks.

Snijders, de Haas en van Swaay. 3

D. *Scheikunde.*

a. *Theoretische scheikunde.*
Aronstein.

II b. De leer van het scheikundig evenwicht. Technologen B₁ en B₂, mijnen ingenieurs 1 uur

B₁ en C₁.

b. *Aanorganische scheikunde.*
Aronstein.

IV b. Scheikunde der niet-metalen. Zwavel. Selenium. Tellurium. Stikstof.

Mijnen-ingenieurs B₁ en B₂ en technologen B₁ en B₂ 1

Hoogewerff.

IV d. Scheikunde der metalen. Goud. Alum-inium. De metalen der zeldzame aarden. Lood. Tin. Chromium. Manganium. Platina.

Mijnen-ingenieurs B₁ en C₁ en technologen B₁ en B₂ 1

c. *Organische scheikunde.*
Hoogewerff.

II b. Benzolderivaten.
Technologen B₁ en B₂ 3 uren

d. *Analytische scheikunde.*
Hoogewerff.

Qualitatieve analyse en beginselen der qua-nitatieve analyse.

Mijnen-ingenieurs B₁ en technologen B₁ 1 uur

e. *Scheikunde der bouwoonstruc-tien.*
Aronstein.

Verstofselen. Metalen en metaallegeringen. Mortels. Drinkwater. Water ter voeding van stoomketels. Smeermiddelen.

Civiel-, bouwkundige, scheepsbouwkundige en werktuigkundige ingenieurs B₁ 1

f. *Toegepaste scheikunde.*
Hoogewerff.

Bijzondere onderwerpen. Alkaloiden en andere heterocyclische verbindingen.

Technolog B₁ en B₂ 1

g. *Definities.*
Hoogewerff en Aronstein.

Qualitatieve en quantitative analyse en het maken van preparaten.
Technologen. 12 uren

Qualitatieve en quantitative analyse.
Mijnen-ingenieurs. 5

Aronstein.

Qualitatieve analyse der houwtstoffen.

Civiel-, bouwkundige, scheepsbouwkundige en werktuigkundige ingenieurs B₁ 2

E. *Delfstofkunde, aardrijkskunde en mijn-angewijzing.*
n. *Delfstofkunde.*
Schroeder van der Kolk.

Algemeene *delfstofkunde.* Kenmerken der mineralen, voor zoverl betreft hunnen vorm en hunne natuur- en scheikundige eigenschappen.
Mijnen-ingenieurs B₁ 4 u. tot Kerstmis.

Technologen B₁, B₂

Bijzondere *delfstofkunde.* Beschrijving der voornaamste mineralen.
Mijnen-ingenieurs B₁ 2 uren 's weeks.

b. *Aardrijkskunde.*
Schroeder van der Kolk.

II a. Leer van de sedimentaire vormingen, stratigraphische en historische geologie.
Mijnen-ingenieurs B₁ en C₁ 1 uur

c. *Delfstofkunde en aardkundige oefeningen.*
Schroeder van der Kolk.

Mijnen-ingenieurs B₁ en C₁ 2 uren

d. *Beginselen van mijnouwinging.*
Behrens.

De wijze van voorkomen, het oporenen, winnen; zuiveren en sorteren van ertsen en kolen; hüttenkunde.

Mijnen-ingenieurs C₁ en C₂ 2

f. *Scheikundige technologie.*
a. *Algemeen cursus.*
Aronstein.

II a. *Scheikundige technologie der aanorganische stoffen.* De industrie van het zwavelzuur, de soda, het salpeterzuur, het chloor, het superphosfaat, het gias en het aardwerk.
Technologen B₁ en B₂ 3

b. *Bijzondere onderwerpen.*
Aronstein.

Petroleum.
Technologen B₁ en B₂ 1 uur

G. *Mikrochemische analyse.*
Behrens.

a. *Feerberandcursus*
Kristallografie en kristaloptika voor schei-kundigen.
Technologen B₁ en B₂ 2 u. tot Kerstmis.

Bijzondere onderwerpen.
 Mikroskopie van metalen en alliage.
 Technologen B. en B₁; mijnen-ingenieurs en werktuigkundige ingenieurs C₁ en C₂. 2 u. na Kerstmis.

b. *Oefeningen.*
 Mikrochemische analyse van anorganische verbindingen.
 Technologen B₁ en B₂; mijnen-ingenieurs H₂ en C₁. 9 uren 's weeks.
 Mikrochemische analyse van organische verbindingen.
 Technologen B₁ en B₂. 9 . . .

Bijzondere onderwerpen.
 Toepassing der mikrochemische analyse bij het maken van preparaten, bij quantitative analyse, bij het onderzoek van water, van glas, van gesteenten en van alliage.
 Technologen B₁ en B₂; mijnen-ingenieurs C₁ en C₂.

H. *Bacteriologie.*
 Beijerinck.
Algemeene bacteriologie. Bouw en eigenschappen van de levende stof. Microben in het algemeen. Het systeem der bacterien. Kulturmethoden en herkenning chemische fermenten of enzymen. Belangrijke bacteriologische processen. Desinfectie en sterilisatie. Toestellen voor desinfectie. Pasteuriseren en pasteurisatoestellen. Bacteriologie van de lucht, van het water, van den bodem, van voedingsmiddelen.
 Technologen B₁. 1 uur . . .
 Gisting-bedrijven.
 Technologen B₁ en B₂. 1 . . .
 Oefeningen.
 Technologen B₁. 6 uren . . .

I. *Mechanische technologie.*
 van der Burg.
 III a. *De metalen.* Het smelten uit de ertsen. De metaallegeringen en hare eigenschappen. De mechanische bewerking der metalen. Het maken van draadnagels, bouten, schroeven, huizen, munten, enz.
 Werktuigkundige ingenieurs B₁ en technologië B₂. 2 uren . . .

III b. *De machinale houtbewerking.* De papierfabricatie. De boek-, plaat-, steen- en courantenrukkerij. De fabricatie van glas, porcelien en aardewerk.
 Technologen B₁ en B₂; Werktuigkundige ingenieurs C₁ en C₂. 3 . . .
Practische oefeningen in het onderzoek van papier en weefels.
 Behrens, van der Burg, Beijerinck.

1. Microscopisch en microchemisch onderzoek van papier en spinvezels van der Burg.
 2. Mechanisch en microscopisch onderzoek van papier en weefels.
 Beijerinck.
 3. Microscopisch onderzoek der grondstoffen voor papier en weefels, zooveel mogelijk in levenden toestand.
 Tot deelneming aan deze oefeningen zal gelegenheid worden gegeven op nader aan te wijzen tijden.
 J. *Practische oefeningen in het bewerken van hout en metalen.*
 Onder leiding van prof. van der Burg.
 Hiertoe zal gelegenheid zijn op daartoe aan te wijzen tijden.

K. *Kennis van werktuigen.*
 a. *Algemeene cursus.*
 Ravenek.
 Stoomwerktuigen en stoomketels, gas- en petroleum-motoren.
 Technologen, scheepbouwkundige, werktuigkundige en mijnen-ingenieurs B₁, Civielen- en bouwkundige ingenieurs C₁. 2 . . .
 Werktuigen tot het opheffen van lasten.
 Technologen, scheepbouwkundige, werktuigkundige en mijnen-ingenieurs B₁, Civielen- en bouwkundige ingenieurs C₁. 1 u. tot Kerstmis.
 b. *Bijzondere onderwerpen.*
 Ravenek.
 Heitoestellen, baggermachines, excavateurs.
 Werktuigkundige ingenieurs B₁, Civielen- en bouwkundige ingenieurs C₁. 1 u. na . . .
 Gas- en petroleum-motoren.
 Werktuigkundige ingenieurs C₁. 2 u. tot . . .
 Grondel.
 Hijskranen.
 Werktuigkundige ingenieurs C₁. 1 uur 's weeks.
 Pompen, Turbines en waterdraden.
 Werktuigkundige ingenieurs C₂. 1 . . .
 Machinale inrichtingen in chemische fabrieken.
 Technologen B₁. 1 . . .

L. *Werktuigbouwkunde en werktuigkundig teekenen.*
 a. *Constructieeler.*
 Hout.
 Vaste stoomwerktuigen. Stoomketels en onderdeelen.
 Technologen, scheepbouwkundige en werktuigkundige ingenieurs B₁. 1 uur 's weeks.
 Locomotieven.
 Werktuigkundige ingenieurs B₁. 1 . . .
 Bootmachines.
 Werktuigkundige ingenieurs C₁ en scheepbouwkundige ingenieurs C₂. 1 . . .
 Poldergemalen.
 Civielen- en werktuigkundige ingenieurs C₁. 1 . . .
 b. *Projecteeren.*
 Hout.
 Stoomketels, Poldergemalen.
 Scheepbouwkundige en werktuigkundige ingenieurs C₁. 1 . . .
 Locomotieven, Bootmachines.
 Scheepbouwkundige en werktuigkundige ingenieurs C₁. 1 . . .
 c. *Teekenoefeningen.*
 Hout.
 Ontwerpen van stoomketels en stoomwerktuigen.
 Werktuigkundige ingenieurs C₁ en C₂. 6 uren . . .
 a. *Constructie van werktuig-onderdeelen.*
 Grondel.
 Schroef-, spie- en klinkverbindingen. Kussenblokken, hangers en consols.
 Werktuigkundige ingenieurs B₁. 1 uur . . .
 Werktuig-onderdeelen tot overbrenging van beweging.
 Werktuigkundige ingenieurs C₁. 1 . . .
 Werktuig-onderdeelen tot overbrenging van beweging. Vervolg.
 Werktuigkundige ingenieurs C₁. 1 . . .
 b. *Teekenoefeningen.*
 Grondel.
 Schetsen, opmeten en teekenen van onderdeelen.
 Werktuigkundige ingenieurs B₁. 6 uren . . .
 Detailleeren en ontwerpen van onderdeelen.
 Werktuigkundige ingenieurs B₁. 6 . . .
 Detailleeren van hijskranen en pompen.
 Werktuigkundige ingenieurs C₁ en C₂. 6 u. tot Kerstmis.
 Grondel en Ravenek.
 Constructie van werktuig-onderdeelen.
 Civielen-ingenieurs C₁, Mijnen-ingenieurs en technologen. 2 uren 's weeks.

a. *Bijzondere onderwerpen.*
 Ravenek.
 Schuif-, kraan- en klepbewegingen van stoomcylinders.
 Toestellen tot het meten van snelheid, kracht en arbeid.
 Werktuigkundige ingenieurs C₁. 2 . . .
 Regeling van snelheid. Vingswielen. Regulateurs. Wrijving bij werktuigen.
 Werktuigkundige ingenieurs C₁. 2 . . .
 Theoris der calorische werktuigen.
 Werktuigkundige ingenieurs C₁. 2 u. na Kerstmis.

b. *Teekenoefeningen.*
 Uitslaan en ontwerpen van schuif-, kraan- en klepbewegingen van stoomcylinders.
 Werktuigkundige ingenieurs C₁. 6 u. . .
 Teekenen van diagrammen der krachtoverbrenging bij stoomwerktuigen. Ontwerpen van regulaturs. Nemen van diagrammen, remsproeven enz. bij stoomwerktuigen.
 Werktuigkundige ingenieurs C₁. 6 u. . .

M. *Bouwkunde en bouwkundig teekenen.*
 a. *Kennis van bouwstoffen.*
 van der Kloof.
 Natuurlijke steen, Gebakken steen. Metsel-specien. Niet gebakken kunststeen. Stuka-doorswerk. Hout.
 Civielen- en bouwkundige ingenieurs B₁. 2 uren 's weeks.
 Hout, vervolg. Bereiding tegen bederf, brandveerbaar, krimpen en trekken. Rijshout, riet, stroo, mos, plantaardige materialen in tropische gewesten. Metalen. Glas. Verfmateriaal in verfwerk. Behangmateriaal en behangerswerk. Asphalt, mastiek, beer, pek, harspis. Tonw. Knoetsjoek en getah-pertaja. Kettlebekleding, machinekamer-benoodigheden.
 Civielen- en bouwkundige ingenieurs B₁. 2 . . .
 Verschillende soorten van natuurlijke steen en kunststeen. Metsel-specie. Hout. Metalen. Glas. Verfmateriaal en verfwerk. Kettlebekleding. Machinekamer-benoodigheden.
 Scheepbouwkundige ingenieurs B₁. 1 u. tot Kerstmis.
 Technologen B₁. 1 u. tot Kerstmis.
 Werkkundige en mijnen-ingenieurs C₁. 2 u. na . . .
 b. *Bleiering, waterleidingen, gasleidingen.*
 van der Kloof.
 Stelsels; materialen daarbij toegepast; aanleg.
 Civielen- en bouwkundige ingenieurs C₁. 1 uur 's weeks.

Zie verder het eerste bijvoegsel.

c. *Onderdelen van gebouwen.*
 Morre.
 Houtverbindingen. Steenverbanden. Metaalverbindingen. Koepelen, deuren, ramen. Houten wanden, houten en ijzeren halblagen. Vloeren.
 Civiel-, bouwkundige en werktuigkundige ingenieurs B₁, C₁, C₂ 2 uren 's weeks.
 Technologen B₁, mijnengenieurs C₁.
 Oefeningen in verband met het voorgedragene.
 Civiel- en bouwkundige ingenieurs B₁, C₁ 4
 Houten en ijzeren oppervlakbedekkingen. Gaten en kroonlijsten. Houten, ijzeren en steenen trappen. Mastregelen, het bouwen voorafgaande. Fundeeringen. Metaelwerken onder en boven den grond. Gwelen, constructie van tou-, klooster-, kruis-, trechter- en koepelgewelven.
 Civiel-, bouwkundige en werktuigkundige ingenieurs B₁, C₁ 2
 Technologen B₁ en mijnengenieurs C₁.
 Oefeningen in verband met het voorgedragene.
 Civiel- en bouwkundige ingenieurs B₁, C₁ 6
 Oefeningen in de beginselen van de constructie en van het projecteren.
 Technologen B₁ en B₂.
 Werktuigkundige ingenieurs B₁, B₂ en C₁, C₂ 4
 Mijnengenieurs C₁ en C₂.
 d. *Projecteren.*
 II a. Algemeene wetten en conventionele bepalingen omtrent het ontwerpen en teekenen van plattegronden, opstanden en doordenen van gebouwen. Voorschriften met bet oop doelmatigheid, gezondheid en constructie. Vormen van de onderdelen der uitwendige ordonnance, lijstwerken, deuren en vensters, gevelen en doortrokken wanden; a. in gebouwen steen of pleister; b. in gebouwen steen. Vormen van de onderdelen van houten gebouwen. Het ontwerpen; a. van kleine woonhuizen; b. van woonhuizen van middelhare grootte; c. van verschillende houten gebouwen.
 Civiel- en bouwkundige ingenieurs C₁ 1 uur
 Oefeningen betreffende de behandelde onderwerpen.
 Civiel-ingenieurs C₁ 4 uren
 Oefeningen betreffende verschillende onderwerpen.
 Bouwkundige ingenieurs C₁ en C₂ 4
 *II b. *Spoorweggebouwen.* Halten. Tusschenstations. Hoofdstations. Waterstations. Goederenloodsen. Rijtuigloodsen. Locomotiefloodsen. Werkplaatsen en reparatiewinkels.
 Civiel- en bouwkundige ingenieurs C₁ 2 u. tot Kerstmis.
 Verschillende soorten van gebouwen.
 Bouwkundige ingenieurs C₁ en C₂ 1 u. na
 Oefeningen in het ontwerpen van spoorweggebouwen.
 Civiel-ingenieurs C₁ 4 uren 's weeks.
 Oefeningen in het ontwerpen van verschillende soorten van gebouwen.
 Bouwkundige ingenieurs C₁ en C₂ 4
Beekken en begraafingen.
 Het opmaken van bestekken en begrootingen.
 Civiel- en bouwkundige ingenieurs C₁ 1 u. tot Paschen.
 f. *Geschiedenis der bouwkunst.*
 Gugel.
 II a. Grondbeginselen van de aesthetiek der bouwkunst. Bouwkunst der vóór-klassieke onduidel. Klassieke bouwkunst.
 Civiel- en bouwkundige ingenieurs C₁ 1 uur 's weeks.
 II b. Middeleeuwse bouwkunst. Renaissance en moderne bouwkunst.
 Civiel- en bouwkundige ingenieurs C₁ 1
 Oefeningen in architectonische stijltoernee.
 Bouwkundige ingenieurs C₁ en C₂ 2 uren
 g. *Decoratieve kunst.*
 Sluyterman.
 II a. Beginselen der ornamentatie.
 Bouwkunde ingenieurs C₁ 1 uur
 II b. Historisch overzicht van het ornament.
 Bouwkunde ingenieurs C₁ 1
 Het teekenen en ontwerpen van in- en uitwendige versieringen van gebouwen. Ontwerpen van kunst industriële voorwerpen.
 Bouwkundige ingenieurs C₁ en C₂ 4 uren
 N. *Handteekenen kunstgeschiedenis.*
 Gips.
 Geschiedenis der schilders- en beeldhouwkunst.
 Bouwkundige ingenieurs C₁ 1 uur
 Oefeningen in het ontwerpen van ornamentale details.
 Bouwkundige ingenieurs C₁ en C₂ 5 uren
 Schetsen naar stilleren. Teekenen naar pleisterornament.
 Civiel-, bouwkundige, scheepsbouwkundige en werktuigkundige ingenieurs B₁ en B₂ 5

(* Voor bouwkundigen bovendien 6 uren.

Bouwkundige ingenieurs C₁ en C₂ 2 uren 's weeks.
 Sluyterman.
 Schetsen naar stilleren. Teekenen naar pleisterornament, bloemen en planten.
 Civiel-, bouwkundige en werktuigkundige ingenieurs C₁, C₂ Technologen 4
 Gips.
 Teekenen naar en ornamenten van kunstindustrialie voorwerpen en ornamentale details.
 Civiel- en bouwkundige ingenieurs B₁ en B₂ 2
 Aquarelleren van bouwkundige teekeningen. Teekenen naar levende planten en bloemen, natuurfijetsels van planten en dieren. Schilderoefeningen.
 Bouwkundige ingenieurs. 2
 Na Paschen zal er gelegenheid worden gegeven tot oefening in het terrein schetsen naar de natuur.
 Mijnengenieurs.
 O. *Belevaren.*
 Lacomblé.
 Op daartoe aan te wijzen tijden zal er gelegenheid zijn tot practische oefening in dit vak.
 P. *Waterbouwkunde en waterbouwkundig teekenen.*
 Kraus.
 Bescheffingen of bekledingsmuren. Zinkstukken, bleeslagen en andere rijswerken.
 Civiel-, en bouwkundige ingenieurs B₁ 1 uur
 Teekenoefeningen.
 Civiel-, en bouwkundige ingenieurs B₂ 2 uren
 b. *Waterbouwkunde.*
 Kraus en Telders.
 Sluizen. Algemeene beschrijving der verschillende soorten van sluisen. Samenstelling der onderdeelen.
 Civiel-, bouwkundige en scheepsbouw- kundige ingenieurs C₁ 2 u. tot Kerstmis.
 Sluizen. Projecteren van sluisen met de daarop betrekking hebbende berekeningen. Fundeeringen.
 Keutels. Algemeene beschrijving der verschillende soorten van kanalen. Aanleg van scheepvaartkanalen. Grondwerken. Kunstwerken. Uitwateringskanalen. Kanalen in Nederland.
 Civiel-, en scheepsbouwkundige ingenieurs C₁ 3 u.
Waterontzetting van stenen.
 Polders en bemalingen. Algemeene beschouwingen over de inrichtingen en het drooghouden van polders. Grondwerken. Kunstwerken. Droogmakeringen.
 Havens en maritieme werken. Ebbe en vloed. Golfbeweging. Havens en haveninrichtingen. Aanleg van havenmanden. Bouw van kassuuren, scheepshallingen en staken. Verbeteringen van riviermonden. Kusterlichting.
 Civiel-ingenieurs C₁ en C₂ 4 u. na
Havens en maritieme werken. Algemeene beschrijving van de werken en inrichtingen, die bij de havens voorkomen.
 Scheepsbouwkundige ingenieurs C₁ 1 u.
 c. *Q. favingen.*
 Kraus.
 Samenstellende deelen van sluisen.
 Civiel-ingenieurs C₁ 4 u. tot
 Bouwkundige en scheepsbouwkundige ingenieurs C₁ 2 uur 's weeks.
 Havens en maritieme werken. Polders en bemalingen.
 Civiel-ingenieurs C₁ 4 u. na Kerstmis.
 Sluizen.
 Civiel-ingenieurs C₁ 4 u. tot
 Kanalen. Havens en maritieme werken. Polders en bemalingen.
 Civiel-ingenieurs C₁ 4 u. na
 Sluizen. Havens en maritieme werken.
 Scheepsbouwkundige ingenieurs C₁ 2 uur 's weeks.
 d. *Bruggen.*
 Heuck.
 II a. *Inleiding.* Landhoofden, jukken, pijlers, jsebrekers, bovenbouw van vaste houten bruggen.
 Civiel- en bouwkundige ingenieurs C₁ 2 u. tot Kerstmis.
 II b. Projecteren van bruggen met de daarop betrekking hebbende berekeningen. Vaste ijzeren bruggen, beweegbare houten en ijzeren bruggen, drijvende bruggen, steenen bruggen. Algemeene opmerkingen betreffende het bouwen, keuze van eene bouwplaat, bepalingen der hoofdmaten, keuze der bouwstoffen. Steigerwerken en gebruik van werktuigen.
 Civiel- en bouwkundige ingenieurs C₁ 3 u.
 c. *Weggen.*
 Heuck.
 II a. *Inleiding.* Verkeermiddelen in het algemeen. Traceren van wegen.
 Assing. Aardebaan, klinkerwegen, keivwegen, grintwegen, Mac. Adam-wegen, enz. Weegbruggen.
 Spoorwegen. Bovenbouw, hallast, steunpunten,

der spoorstaven, dwarsliggers enz., verschillende vormen van gewone spoorstaven, kraaijnsen, wijsels, trasseren en rolwagens, draaischijven, wisselstukken en reservoirs.

Civiel-ingenieurs C₁ 2 u. na Kerstmis.
Bouwkundige ingenieurs C₂ 2 u. van Kerstmis tot Paschen.

II A. Algemeene inrichting voor locomotief- en rijtuigremis, stationsemplacemten, parallelwegen, overwegen, afzettingen, signalen en seinen. Berekening der legtenstanden op spoorwegen. Heidelede lakken, buitengewone stelsels van spoorwegen, transportkabel. Grondtransport. Tuinels. Rivierovergangen. Spoorwegonderhoud en exploitatie. 1 u. tot Kerstmis.
Civiel-ingenieurs C₁ 2 u. na

f. Oefeningen in verband met de voorgedragene onderwerpen over wegen en bruggen.
Henkel.
Civiel-ingenieurs C₁ 4 uren 's weeks.
Civiel-ingenieurs C₂ 4 . . .
Bouwkundige ingenieurs C₂ 2 . . .

Q. Scheepbouwkunde en scheepbouwkundig teekenen
a. Scheepbouwkunde.
Cop.
Vervaardiging van scheepsteekeningen. Algemeene beschrijving der inrichting en samenstelling van eenige scheepstypen, met terminologie.

Hout- en ijzerverbindingen.
Samenstelling van ijzeren, eene- en honten schepen. Aftuiming, beschieping, tuig en uitrusting.
Scheepbouwkundige ingenieurs B₁ 2 . . .
Samenstelling van ijzeren, eene- en honten schepen. Aftuiming, beschieping, tuig en uitrusting.
Scheepbouwkundige ingenieurs B₂ 2 . . .
Theorie van het schip. Weerstand en bepaling van machievermogen (voorzetting), slingeren, slerkte, sturen, voorlatiers. 2 . . .
Maken van een ontwerp. 1 uur . . .
Lesen van teekeningen, bespreking van verschillende scheepstypen en verschillende gegevens ten behoeve van het maken van ontwerpen.
Scheepbouwkundige ingenieurs C₁ 1 . . .
Theorie van het schip. Weerstand en bepaling van machievermogen (voorzetting), slingeren, slerkte, sturen, voorlatiers. 2 . . .
Scheepbouwkundige ingenieurs C₂ 3 uren . . .
b. Teekenoefeningen.
Cop.

Oefeningen in verband met het voorgedragene.
Scheepbouwkundige ingenieurs B₁, B₂, C₁ en C₂ 6 . . .

R. Landmeten, catoptrische en goniometrie.
a. Algemeene cursus.
Hevelink.

Landmeten. Instrumenten. Onderdeelen: randverdeling en hare aflezing, vierzinnigheidsniveau. Instrumenten tot het meten en nuzetten van hoeken, theorie, regeling en gebruik. Het planchet. De busselle. Hulpmiddelen tot het meten van lengten.

Uitvoering en daarbij voorkomende berekeningen. Verschillende hudeelwijken tot het opmeten en in tekening brengen van terreinen. Driehoeksmeting. Veelhoeksmeting. Deelhalmeting. De inhoudbepaling. Het uitbaken van lijnen. Waterpassen. Het gewone waterpassen. De trigonometrische hoogtemeting. De barometrische hoogtemeting.
Civiel- en bouwkundige en mijnen ingenieurs C₁, 2 b. Bijzondere onderwerpen.
Hevelink.

Het beoordeelen van de nauwkeurigheid van hoek- en lengtemetingen. Invloed der fouten op de berekende grootheden. Algemeen begrip van de methode der kleinste rijkanten. Het vereffenen der fouten bij driehoeks- en veelhoeksmetingen. De secundaire driehoeksmeting enz.
Civiel- en mijnen-ingenieurs C₁ 1 uur . . .
c. Practische oefeningen.
Hevelink.

Practische oefeningen in het onderzoek, de regeling en het gebruik van instrumenten, betrekking hebbende op landmeten en waterpassen.
Civiel- en bouwkundige en mijnen-ingenieurs C₁ en C₂ 2 uren . . .

A. Goniometrie.
Hevelink.

Uitbreiding van den cursus over landmeten en waterpassen tot veldopmetingen. Kaartprojectien. Meekundige beschrijving van Nederland. Sterrekundige plaatsbepaling.
Civiel-ingenieurs C₁ 1 uur . . .
e. Situatietekenen.
Hevelink.

Oefeningen
Civiel- en Mijnen-ingenieurs C₁ 2 u. tot Kerstmis.

S. Meten en wegen.

Theorie van het meten en wegen, in verband met den dik der maten, gewichten, weegwerktigen en gascmeters. Practische oefeningen.

T. Staatshandbouwkunde
Pekelharing.
Spoorwegen. Eenige hoofdstukken van staatshandbouwkunde.
Het hedendaagsche socialisme. 1 uur 's weeks.

U. Administratief recht.
a. Algemeene cursus.
Pekelharing.

Schets der staatsinrichting van Nederland. Schets van het Nederlandse staatsbestuur. Administratief recht en administratieve rechtspraak.
Technologen B₁ en ingenieurs B₁ 1 . . .

b. Bijzondere onderwerpen.
Pekelharing.
Administratief recht met betrekking tot spoorwegen.
Civiel- en werktuigkundige ingenieurs C₁ 1 u. tot Kerstmis
Administratief recht met betrekking tot waterstaat en openbare werken. 1 u. . .
Civiel-ingenieurs C₂ 2 u. na . . .

Administratief recht met betrekking tot het bouwwezen.
Bouwkundige ingenieurs C₂ 1 u. . .
Administratief recht met betrekking tot fabrieken en werktigen. Wetgeving op den arbeid.

Technologen B₁ en werktuigkundige ingenieurs C₁ 1 u. . .
Administratief recht met betrekking tot het mijnwezen.
Mijnen-ingenieurs C₁ 1 u. . .

V. Handelsrecht.
Pekelharing.

TOELICHTING.

Volgens de wet tot regeling van het middelbaar onderwijs is de Polytechnische School bestemd voor de opleiding van:

1. aanstaande industriëlen en technologen, die eene grootere mate van theoretische of technische kennis verlangen dan aan eene hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus verkregen kan worden;

2. hen, die zich wenschen tot bekamen tot: civiel-ingenieur; architect of bouwkundig ingenieur; scheepbouwkundig ingenieur; werktuigkundig ingenieur; mijnen-ingenieur.

Het bijwonen der lessen aan de Polytechnische School is aan geen andere voorwaarden gebonden dan de storting der bij de wet tot regeling van het middelbaar onderwijs vastgestelde som de door het reglement bepaalde inschrijving door den directeur en de opgave van de lessen, welke men wenscht te volgen.

Die storting bedraagt f 200, te voldoen bij den aanvang van elk studiejahr. Zij, die slechts enkele lessen wenschen te volgen, betalen mede, bij den aanvang van elk studiejahr, voor lessen, die gegeven worden: éénmaal 's week f 10, tweemaal f 20, driemaal f 30, vier of meermaals f 40.

Eerstbeginnende leerlingen, die aan de oefeningen in het scheikundig laboratorium wenschen deel te nemen, storten bij den aanvang van elk studiejahr eene waarborgsom ten bedrage van f 10; zij, die zich met onderzoekingen van grooteren omvang wenschen bezig te houden, eene som van f 40. Uit die som wordt vergoed, wat door hen wordt gebroken of door hun toeloen in het ongereedf gemaakt.

Eerstbeginnende leerlingen, die aan de oefeningen in de deelftoekundige afdeling en het mikrochemisch laboratorium wenschen deel te nemen, storten bij den aanvang der oefeningen eene waarborgsom van f 10; meerderjerdien, die onderzoekingen van grooteren omvang wenschen uit te voeren, storten een bedrag van f 25.

Zij, die aan de practische oefeningen met gereedschap en draaibank wenschen deel te nemen, hebben zich voor eigen rekening van de meest noodige gereedschappen te voorzien.

Evenmin als toelatingsexamen bestaan er overgangsexamen. In overeenstemming met de geheele vrijheid van studie, in den geest der wet voor de Polytechnische School als bevestigd aangenomen, is aan ieder, die haar wenscht te bezoeken, overgelaten te beoordeelen, of hij de daartoe noodige kundigheden bezit, en voorts geheel aan de eigen verantwoordelijkheid der leerlingen, in hoeverre zij van de hun openstaande gelegenheid om zich te bekamen, gebruik willen maken.

Hier toe behoort in het oog te worden gehouden: dat bij het onderwijs aan de Polytechnische School onderstelp wordt, dat allen, die daarvan gebruik maken, in het bezit zijn van de kundigheden, welke aan eene hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus kunnen verkregen worden, voor zoverre die kundigheden betrekking hebben op vakken, waarop zij zich wenschen toe te leggen;

dat voor hen, die een diploma als technoloog of ingenieur wenschen te verwerven, het volbracht eindexamen der hoogere burgerschool alleen dan een waarborg voor proefexamens voorbereiding oplevert, wanneer daarbij voor elk der afdelingen wis- en werktuigkunde, natuurkundige wetenschappen en hand- en rechltingj teekenen de vorderingen *altissus voldoende* werden geredt;

dat het alle aanbeveling verdient zooveel mogelijk van de zomervacantie partij te trekken, tot praktische oefening, als onmisbaar voor den technicus en bevorderlijk aan eene vruchtbare studie.

Het leerplan is er op ingericht dat zij, die in voormeldten zin het eindexamen der hoogere burgerschool met goed gevolg hebben afgelegd, bij behoorlijke vereniging van eigen studie met het geregeld volgen der lessen en het getrouwen deelnemen aan de in het programma opgenomen oefeningen:

door een *vierjarige cursus* zich de kundigheden kunnen eigen maken, die gevorderd worden bij het examen B, art. 60, waardoor een diploma van technoloog verkregen wordt; en door een *eerste tweejarige cursus* de kundigheden, welke gevorderd worden voor een der examens X, art. 61 tot 65, en daarna door het volgen van een *tweede tweejarige cursus*, die, welk vereschikt worden voor het overeenkomstig examen C, waardoor een diploma van ingenieur verkregen wordt.

Eene doelmatige tijlverdeling brengt mede, dat de eerste tweejarige cursus voor scheepbouwkundig, werktuigkundig en mijnbouwingenieur zich ook over enkele vakken, die eerst in examen C voorkomen, uitstrekt.

Voor zoverre de lessen eene bepaalde plaats in dit leerplan innemen, is deze in het programma aangewezen. De lessen, aangeleid door B₁, zijn meer bepaald bestemd voor het eerste, die aangeleid door B₂ voor het tweede voorbereidingsjaar voor examen B.

Gelijke betrekking hebben C₁ en C₂ met betrekking tot examen C. De cursussen, die zich over meer dan één jaar uitstreken, zijn aangewezen door romineische cijfers aan het begin van den regel, terwijl de daar achter gevorderde letters a, b en c aanduiden welk gedeelte van den volledige cursus wordt bedoeld. De vermelding van het aantal uren voor de verschillende oefeningen heeft geen andere betekenis dan te doen uitkomen, gedurende welken tijd op de noodige bij en leiding kan worden gerekend, gemiddeld genomen, aan deze oefeningen niet meer tijd zou kunnen of moeten besteed worden, voor zover de beschikbare ruimte toelaat.

Voor de practische oefeningen in de natuurkunde zijn 25 uren per week bestemd, terwijl in het programma, voor het normaal bezoek 3 uren per week zijn aangewezen.

Het driedriel uren, dat voor iederen leerling voor deze practische oefeningen wordt beschikbaar gesteld, wordt bij den aanvang dier oefeningen bekend gemaakt.

De gewone duur der oefeningen in de bacteriologische en microchemische laboratorien is voor iederen leerling te stellen op zes weken. Het tijdstip, waarop de leerlingen tot deze oefeningen worden toegelaten, wordt door de betrokken hoogleraren geregeld. Zij, die wenschen daaraan deel te nemen, moeten zich bij de genoemde hoogleraren of hunne assistenten aanmelden. De bezekanten, het lokaal voor boeiersen en de laboratorien staan in den regel elken werkdag van 9 tot 4 uren voor die oefeningen open.

Van de bibliotheek kan elken namiddag van 12—4 uren en elken avond, behalve op de zaterdagen, van 6—9 uren door leerlingen gebruik gemaakt worden.

Voor hen, die zich meer bijzonder op de studie der electro-techniek wenschen toe te leggen, bestaat daartoe gelegenheid door het bijvoegen van een cursus over dat vak en door het deelnemen aan daarmede in verband staande practische oefeningen. De daarvoor op den rooster uit te trekken uren worden zoo geregeld, dat deze cursus in de eerste plaats door werktuigkundige ingenieurs van het derde en vierde studienjaar kan worden bijgewoond.

De beknopte cursus over electriciteit en magnetisme is bestemd voor hen, die de polytechnische school nultandien willen bezoeken, met het oog op electro-technische studies en die niet in de gelegenheid zijn, vooraf ten meer uitvoerigen cursus te volgen, die onder a genoemd wordt, en waarin de bedoelde onderwerpen slechts om het andere jaar aan de orde komen. Zij, die zich wenschen te bekwaamen het vak te verkrijgen eener akte voor het middelbaar onderwijs in handteekenen, rechtlijnig teekenen of boeiersen, vinden inde lessen over het bouwkundig projecteeren en de geschiedenis der bouwkunst, in die over decoratieve kunst en ornament op in de lessen in het handteekenen, werktuigkundig teekenen en boeiersen de gelegenheid, genoemde vakken te beoefenen als die uitgebreidheid, welke voor hun examen noodig is.

De cursus in meten en wegen is bijzonder bestemd voor hen, die zich voor de betrekking van adjunct-tijker der maten, gewichten en weegwerktuigen wenschen te bekwaamen.

De cursus vangt aan op Maandag 5 September. Aldus vastgesteld ter algemeene vergadering van hoogleraren en leeraren der Polytechnische school op den 10 Mei 1898.

J. M. THEDENS, Voorzitter.
B. H. FRIEDLANDER, Secretaris.

Ten vervolge op de opgaven ontrent den loop der bevolking des Rijkts in 1897, die in de nummers 81, 88, 93, 121, 123, 125, 128, 130, 138 en 141 dezer courant, voor zover de provincie Groningen van Noord-Nederlandsch, Limburg, Noordholland, Drenthe, Zuidholland, Gelderland en Zeeland betreft, zijn opgenomen, wordt hieronder het bevolkingscijfer van iedere gemeente der provincie Overijssel, op 1 Januari 1898, opgaven.

Overijssel.

Gemeenten.	Mannen.	Vrouwen.	Totaal.
Almelo (Stad)	3 294	3 415	6 709
Almelo (Ambt)	4 503	4 908	9 411
Averest	3 354	3 064	6 418
Bathmen	7 115	6 990	14 105
Blankenham	7 119	263	7 382
Blokzijl	274	728	1 002

Gemeenten.	Mannen.	Vrouwen.	Totaal.
Borne	2 457	4 308	6 765
Dalfen	1 835	1 591	3 426
Delden (Stad)	1 521	1 363	2 884
Delden (Ambt)	1 982	1 942	3 924
Denekamp	1 191	1 018	2 209
Deventer	12 854	13 048	25 902
Diepenheim	791	770	1 561
Diepenveen	2 195	1 990	4 185
Enschede	11 001	10 794	21 795
Genemuiden	1 411	1 335	2 746
Giethoorn	1 118	943	2 061
Goor	1 503	1 563	3 066
Grathberg (Stad)	329	338	667
Grathberg (Ambt)	1 739	1 664	3 403
Haksbergen	2 539	2 440	4 979
Ham (den)	2 245	2 223	4 468
Hardeberg (Stad)	4 419	3 931	8 350
Hardeberg (Ambt)	808	755	1 563
Hasselt	1 287	1 184	2 471
Heino	1 196	952	2 058
Hellendoorn	3 739	3 439	7 178
Hengelo	6 793	6 743	13 536
Holt	1 477	1 361	2 838
Isselmidren	1 156	1 195	2 352
Isselmidren (Ambt)	10 028	9 751	19 779
Kampen	339	329	668
Kuinre	429	443	872
Lonneker	4 845	4 492	9 337
Looser	3 408	3 195	6 603
Markelo	1 270	1 917	3 187
Nieuwleusen	3 342	1 175	4 517
Oldemarkt	1 355	1 303	2 658
Oldenzaal	3 539	2 751	6 290
Olat	2 478	2 269	4 747
Omnen (Stad)	2 118	1 829	3 947
Omnen (Ambt)	774	714	1 488
Ootmarsum	662	706	1 368
Raalte	3 045	2 838	5 883
Rijssen	2 708	2 908	5 616
Staphorst	3 893	2 981	6 874
Steenwijk	2 729	2 745	5 474
Steenwijkerwold	3 037	3 774	6 811
Tubbergen	3 333	3 057	6 390
Vollenhove (Stad)	1 147	1 071	2 218
Vollenhove (Ambt)	877	828	1 705
Vrieseveen	2 152	1 922	4 074
Wanngerepeen	689	689	1 378
Weerslo	3 315	2 314	5 629
Wierden	3 383	3 083	6 466
Wijhe	2 119	1 991	4 110
Wismum	361	348	709
Zalk en Veecaten	491	467	958
Zwartsluis	1 939	1 876	3 815
Zwolle	15 034	15 626	30 660
Zwollerkerpe	3 295	2 762	6 057
Totaal	165 181	159 426	324 607

De bevolking dezer provincie bedroeg op 1 Januari 1897: 319 494 T.

en is alzoo toegenomen in den loop van 1897 met: 5 113 T.

De loop der bevolking dezer provincie was in 1897 als volgt:

geboren werden	5 073 M.	5 329 V.	10 402 T.
terwijl stierven	3 012 "	2 764 "	5 776 "
Vershil	2 061 M.	2 550 V.	4 611 T.

Het aantal personen die zich gedurende 1897 in de gemeenten vestigden bedroeg: 10 229 M. 8 683 V. 18 912 T.

terwijl vertrokken: 10 287 " 8 713 " 19 010 "

Vershil 77 M. 30 V. 107 T.

De loop der bevolking van de gemeente Zwolle was in 1897 als volgt:

geboren werden	535 M.	474 V.	1 009 T.
terwijl stierven	295 "	328 "	623 "
Vershil	240 M.	146 V.	386 T.

Het aantal personen die zich gedurende 1897 in deze gemeente vestigden bedroeg: 973 M. 978 V. 1 951 T.

terwijl vertrokken: 896 " 845 " 1 741 "

Vershil 77 M. 32 V. 109 T.

MINISTERIE VAN MARINE.

De volgende officieren van de Koninklijke Nederlandsche Marine-reserve worden met de achter hunne namen aangewezen datums van hunne tegenwoordige plaatsing optheven:

de luitenant ter zee der 2de klasse P. van den Heuvel van Hr. Ms. pantserschip *Piet Hein*, met 1 Juli a. s.; de adelborsten der 1ste Klasse W. Krol en G. Boon van Hr. Ms. pantserschip *Evertsen*, respectievelijk met 4 en 11 Juli a. s.; de buitengewone adelborsten A. J. Vermeulen en J. A. Bientjes van Hr. Ms. instructieschip *Gier*, met 1 Juli a. s. De adelborst der 1ste Klasse bij gemeelde reserve L. C. Lagay, dienende aan boord van genoemd instructieschip, wordt met 29 Juni a. s. overgeplaatst aan boord van Hr. Ms. pantserschip *Evertsen*.

MINISTERIE VAN FINANCIËN.

De gewone audientie van den Minister van Financiën zal op Donderdag 23 Juni a. s. niet plaats hebben.

De Minister van Financiën maakt bekend, dat het saldo van 's Rijks schatkist op 15 dezer bedroeg:

• bij de Nederlandsche Bank	f 1922 187,25
en bij de betaalmeesters	2 471 509,97 ²
Te zamen	f 4393 696,62 ²

's Gravenhage, 20 Juni 1898.

De Minister voornemens,
Namens den Minister,
De Secretaris-Generaal,
v. RANDWICK.

De Minister van Financiën brengt, naar aanleiding van art. 6 van het Koninklijk besluit van 29 Mei 1861 (Staatsblad n°. 47) en art. 4 van dat van 18 September 1863 n°. 62, ter algemeene kennis, dat de prijzen der edele metalen, benoemd gedurende het 3de kwartaal 1898 voor gedenk-, prijs- en erpenningen, welke in den loop van dat kwartaal aan 's Rijks Mint vervaardigd worden, in overleg met het Muntcollege en den Muntmeester, zijn bepaald:

voor het goud van 0,983 fijn op f 1790 per kilogram:
zilver 58

In deze prijzen zijn begrepen de vergoeding van renten en het verlies van stof. De kosten voor het slaan van de penningen zijn vastgesteld bij Koninklijk besluit van 18 September 1893 n°. 42, te vinden in de *Staatscourant* van 6 October 1893, n°. 236. 's Gravenhage, 18 Juni 1898.

De Minister voornemens,
Namens den Minister,
De Secretaris-Generaal,
v. RANDWICK.

MINISTERIE VAN OORLOG.

De gewone audientie van den Minister van Oorlog tot op Donderdag 23 Juni eerstkomende niet plaats hebben.

MINISTERIE VAN WATERSTAAT, WANDEL EN NIJVERHEID.

Ter kennis van belanghebbenden wordt gebracht, dat, blijkens mededeeling van den Koninklijk-Pruisischen opper-president van de Rijnprovincie, de beperkende bepalingen betreffende de scheepvaart door het Weir de Gefährten en de Bacharach, ten gevolge van het ophouden der normalisatiewerken aldaar, zijn ingetrokken.

De Rijkscommisatie voor de examens ter verkrijging van een diploma als stuurman aan boord van koopvaardij-schepen, zal, overeenkomstig het bij Koninklijk besluit van 17 Juni 1891 (Staatsblad n°. 16) vastgestelde reglement voor die examens, aanvankelijk 12 Juli, te 9½ uur, zitting houden te Rotterdam, in het gebouw de Loge aldaar.

In de aanvraag tot toegelaten te worden, welke den voorzitter vóór 5 Juli portierij moet hebben bereikt, zal de candidaat, onder toezending van eenig authentiek geboorte-bewijs, tevens te kennen moeten geven voor welke Vaart: *Groote of Kleine*, voor welk diploma: *Zeil of Stoom* en voor welken rang hij verlangt gekandideerd te worden. Mocht hij het examen volgens een der programma's B of in dezelfde zitting ook een aanvullings-examen wenschen af te leggen, zal hij ook dit moeten vermelden.

De volgende bepalingen worden hierbij nog in herinnering gebracht:

De candidaat moet den leeftijd van 18 jaren bereikt hebben en een verklaring overleggen dat hij voldoende gezichtscherpte en kleurenonderscheidingsvermogen bezit en wijders het bewijs: voor *derde-stuurman* voor de *Groote Vaart*:

bij de *zeilvaart* en bij de *stoomvaart*, dat hij gedurende ten minste een jaar buiten de Nederlandsche zeegeten heeft gevaren; voor *tweede-stuurman* voor de *Groote Vaart*:

bij de *zeilvaart*, dat hij gedurende ten minste twee jaren als derde-stuurman of in hooger rang buiten de Nederlandsche zeegeten heeft dienst gedaan; of wel dat hij den leeftijd van twintig jaar heeft bereikt en gedurende ten minste drie jaren buiten de Nederlandsche zeegeten heeft gevaren;

bij de *stoomvaart*, dat hij gedurende ten minste twee jaren als derde-stuurman of in hooger rang op buitengaanse varende schepen heeft dienst gedaan. Dienst als vierde-stuurman op een stoomschip wordt in rekening gebracht als derde-stuurmansdienst, mits de candidaat in het bezit van een diploma voor den rang van derde-stuurman bij de *Groote Stoomvaart*:

voor *eerste-stuurman* voor de *Groote Vaart*;

bij de *zeilvaart*, dat hij gedurende ten minste twee jaren als tweede-stuurman of in hooger rang buiten de Nederlandsche zeegeten heeft dienst gedaan;

bij de *stoomvaart*, dat hij gedurende ten minste twee jaren als tweede-stuurman, of in hooger rang op buitengaanse varende schepen heeft dienst gedaan. Dienst als derde-stuurman op een stoomschip dat geregeld vier stuurlinden voert, wordt in rekening gebracht als tweede-stuurmansdienst, mits de candidaat in 't bezit van een diploma voor den rang van tweede-stuurman bij de *Groote Stoomvaart*;

voor stuurman voor de *Kleine Vaart*;

dat hij gedurende ten minste drie jaren buiten de Nederlandsche zeegeten heeft gevaren.

De eisch van het gedurende eenigen tijd varen of dienst doen buiten de Nederlandsche zeegeten wordt ten aanzien van de *Groote Vaart* aldus verstaan, dat de gestelde tijd ten minste voor de helft moet zijn doorgelopen op een zeilschip wanneer een diploma voor de *zeilvaart*, op een stoomschip wanneer een diploma voor de *stoomvaart* wordt verlangd.

Ter verkrijging van een bewijs voor derde-stuurman voor de *Groote Vaart* bij de *stoomvaart* is het eelker oververschijden of de candidaat den gestelden tijd van één jaar op een zeil- dan wel op een stoomschip heeft gevaren.

Als bewijzen worden aangenomen verklaringen, afgegeven door de ambtenaren, voor welke a- en afmontering van den candidaat heeft plaats gehad of zoodanige andere behoeften als door de Commissie voldoende worden geoordeeld. Zij zullen vóór den aanvang van het examen moeten worden overgelegd.

Tot het erlangen van de hooger bedoelde verklaring omtrent gezichtscherpte en kleuren-onderscheidingsvermogen zal de candidaat zich te zijner keuze kunnen aanmelden bij dr. M. E. Muller, hoogleraar in de oogheekunde aan de Universiteit te Groningen, die daartoe 9 Juli, van 9 tot 11 uren, in de inrichting van ooglijders, zal vaceeren; bij den officier van gezondheid, dr. Kon. Ned. marine, welke zittingen ook, des namiddags te 1½ uur, in de raadkamer van het mariniehospitaal te Willemsoord tot dat einde zal zitting houden; alsmede dagelijks op de gewone spreuken bij dr. J. F. X. Hamer, geneesheer en oogarts, te Leeuwarden, dr. M. Juda, te Amsterdam, of dr. F. D. A. van Noll, te Rotterdam, en bovendien ook nog op den dag van het examen, bij den daar gevestigden oogarts, van des morgens 7½ tot 9 uren.

Alvorens tot het examen toegelaten te worden, zal hij moeten betalen: voor een examen voor derde-stuurman voor de *Groote Vaart* eene som van vijf gulden; voor dat van tweede-stuurman voor de *Groote Vaart* seven gulden vijfzig cents; voor dat van eerste-stuurman voor de *Groote Vaart* tien gulden; voor dat van stuurman voor de *Kleine Vaart* vijf gulden, en voor een aanvullings-examen drie gulden; oververschijfel welke de uitslag zij.

De candidaten zullen hunne eigene *Tafelen voor zeevaartkundige berekeningen* op het examen moeten gebruiken.

Overgangsbepalingen.

Zij die volgens het besluit van 5 Mei 1877 (Staatsblad n°. 99) een diploma voor eerste-stuurman hebben verkregen, zooder daarbij bewijzen te hebben gegeven van hun kennis omtrent het stoomwerktuig en het manoeuvreeren met stoomschepen, worden, wanneer zij een examen voor eerste-stuurman in de stoomvaart wenschen af te leggen, alleen gekandideerd in de vakken in programma A, voor derde-stuurman onder n°. 8 en 18; voor tweede-stuurman onder n°. 12 b, 14 en 19, en voor eerste-stuurman onder n°. 11, 12 en 14 aangewezen.

Voor de toelating tot het examen voor het diploma voor tweede- of eerste-stuurman voor de *Groote Stoomvaart*, wordt het diploma voor derde- of tweede-stuurman voor de *Groote Vaart* door een gemeenschappelijke commissie vóór 1878 afgegeven of volgens het bovengenoemd besluit verkregen; gelijkgesteld met het diploma voor derde- of tweede-stuurman voor de *Groote Stoomvaart* in de gevallen waarin het bezit van een der laatstgemelde diploma's volgens art. 9, 3^e, hierboven wordt geoordeeld.

Het volgende examen zal in September plaats hebben te Amsterdam.

's Gravenhage, 21 Juni 1898.

De Voorzitter der Commissie voornemens,
J. H. P. E. KUNST.

MINISTERIE VAN KOLONIËN.

De gewone audientie van den Minister van Koloniën zal op Vrijdag 24 Juni 1898 niet plaats hebben.

Bij het Departement van Koloniën is ontvangen het volgende van 20 dezer gedagteekende telegram van den Gouverneur-Generaal van Nederland-Indië, betreffende de expeditie naar de Pedir-streek:

„Den schietenden dezer in colonne van kolonel van Heutsz uit de VII Moekins naar Segli vertrokken. Overal was berolking teruggekeerd te arbeidende.

Den negentiensten Iwan colonne van overste Willems te Segli terug. Geringe tegenstand onderdruiden in heuvelterrein van Tjoet Moeroeng in beschikten nabij Banki. Zwaar gewond een matroos en licht gewond twee militairen beneden den rang van officier.”

MEDEDEELINGEN VAN VERSCHILLENDE AARD.

Blijkens bij het Departement van Marine ontvangen bericht is Hr. M. panterdeksche *Zeeblad*, onder bevel van den kapitein ter zee A. G. Ellis, 18 dezer van Vlissingen vertrokken tot het doen van eenre preus in de Noordzee van 29 dezer Duncgense gepasseerd.

VEREENIGINGEN.

ERKENNEND VOLGENS DE WET VAN 22 APRIL 1855
(STAATSBLED N°. 32).

N°. 296.

VEREENIGING: *Het Zeemans College of 'Voorsijg'*, te Nieuwe Pekela. (Wijziging in de statuten.)

In art. 32 den eerste volzin te lezen: „Bij overlijden van een gewoon lid zal aan de weduwe of bij vooroverlijden der moeder aan na te laten wezen, gezamenlijk eene jaarlijkse uitkeering van 40 gulden worden verstrekt, aanvullende met het begin van het kwartaal waarin het lid overleden is.” In den vijftien volzin van dit artikel, in plaats van het woord „vijftig”, te lezen: „veertig”.

In art. 36 den eerste volzin te lezen: „De gewone leden die onder ouderdom van 65 jaar hebben bereikt, kunnen een jaarlijkse pensioen van 40 frank ontvangen.”

(*Volgde de onderbepalingen.*)
Goedgekeurd bij Koninklijk besluit dd. 6 Juni 1898 n°. 75. Wij bekend,

De Minister van Justitie,
CORT V. D. LISDUS.

Zie verder het tweede bijvoegsel.

N. 207.

VEREENIGING: Afdeling „Venhuizen en Hem“ van de Noord-hollandsche vereeniging „Het witte Kruis“ te Venhuizen.

Art. 1. De afdeling „Venhuizen en Hem“ van de Noord-hollandsche vereeniging „Het witte Kruis“, goedgekeurd te Venhuizen en binnen de grenzen der gemeente Venhuizen en Hem haren werkring hebbende, stelt zich ten doel: samenwerking tot het afwelen en betuigen van besmettelijke ziekten; tot het verlenen van hulp bij epidemieën en gewone ziektegevallen en tot het zijnen bevorderen der algemeene gezondheidszaken.

Art. 2. De middelen om het doel te bereiken bestaan in:

1. het handhaven en doen handhaven der maatregelen, welke vanwege het Rijk, de provincie of de gemeente tot voorneming tegen epidemische ziekten zijn worden voorgeschreven;

2. het aanschaffen, bijeenbrengen en beschikbaar stellen van materiaal voor ziekenverplegers, verpleegsters en desinfecteurs ten dienste der afdeling;

3. het opsporen, aanwijzen en zoveel doenlijk helpen opheffen van al wat ziekte doet ontstaan of onderhouden;

4. het geven van goeden raad en, onverminderd de verplichtingen van gemeente- en armbesturen, het verlenen van bijstand, zoo bij het optreden van besmettelijke ziekten en gedurende het heerschen van epidemieën, als bij gewone ziektegevallen.

Art. 3. De hulp wordt verstrekt onder voorwaarde door het bestuur te bepalen;

Art. 4. De afdeling „Venhuizen en Hem“ is aangeeuan voor ten tijd van vijf jaren, negen maanden en negen en twintig dagen, te rekenen van 3 Maart 1898.

Art. 5. De afdeling bestaat uit: a. gewone leden; b. donateurs en donatrices; c. ereleden. Gewone leden (mannen en vrouwen) zijn zij die jaarlijks minstens éen gulden betalen. Donateurs en donatrices zijn zij die zich verbinden jaarlijks tot wederopzegging, ten minste vijf gulden ten bate der afdeling bij te dragen.

Zij die lid, donateur of donatrice van de afdeling wenschen te worden, melden zich daartoe schriftelijk aan bij den secretaris. Zij die wenschen op te houden lid, donateur of donatrice, van de afdeling, zijn, zijn verplicht zulke vóór 1 December schriftelijk ter kennis van dien secretaris te brengen. Geschiedt deze kennisgeving niet vóór dat tijdstip, dan zijn zij door hen toegezegde bijdrage voor het volgend jaar verschuldigd. Zij die in het verleden blijven om vóór 1 April of door hen toegezegde bijdrage om het loopende jaar te voldoen, worden door het bestuur der afdeling van de lijst geschrapt. Eerelieden kunnen, afdelingsvergadering wettig genoemd en wel éen eere lid onder tental gewone leden; zij zijn niet verplicht bij te dragen. Elk lid is verplicht bij zijne toetreding de volle contributie te voldoen.

Art. 6. Het bestuur bestaat uit 9 leden: voorzitter, secretaris, penningmeester, met hunsse secundi en 3 gewone leden.

De leden van het bestuur worden door de vergadering der afdeling gekozen en verdeelen onderling hunne betrekkingen.

Art. 7. De voorsitter regelt en leidt den gang der vergaderingen. Bij ontstentien wordt hij vervangen door den secundi-voorzitter.

De secretaris is belast met de correspondentie en met de bewaaring en regeling van het archief. Hij houdt de notulen van de vergaderingen en brengt jaarlijks, op de eerste afdelingsvergadering des jaars, verslag uit van den toestand der afdeling van hare werkzaamheden in het afgelopen dienstjaar.

De penningmeester is belast met het dagelijks beheer der geldmiddelen en het houden der boeken. Hij zorgt voor de richtige inlevering van alle inkomsten en ontvangsten, terwijl alle betalingen door hem geschieden. Hij gijft jaarlijks de boeken af en doet op de eerste vergadering in het volgend jaar rekening en verantwoording.

Art. 8. Jaarlijks, in de October- of Novembervergadering, heeft de vergadering plaats van drie der negen bestuursleden die volgens een bij loting op te stellen rooster met 1 Januari d. a. v. moeten aftraden.

De aftrédenden, uitgezonderd de secretaris, zijn niet herkoosbaar. In tusschenliggende gevallen raakt de rooster op de eerstvolgende afdelingsvergadering voorzag.

Art. 9. Jaarlijks worden twee vergaderingen gehouden, zoo mogelijk in de maanden April en October of November en verder zoo dikwijls dit door het bestuur of door vijf leden der afdeling (die dit schriftelijk, met opgave van redenen, bij het bestuur aanvragen) verlangd wordt. Den leden wordt ten minste 7 dagen van te voren, uitgezonderd spoedeisende gevallen, kennis gegeven van en wanneer de vergaderingen zullen worden gehouden, met mededeeling der punten van behandeling.

Art. 10. Alle besluiten worden genomen bij meerderheid der uitgezachte geldstemmen. Bij staking der stemmen is een voorstel verworpen.

De stemming over personen geschiedt met gesloten briefjes en de benoeming bij volstrekte meerderheid. Is bij eene eerste stemming geen volstrekte meerderheid verkregen, dan heeft er eene tweede vier stemmen plaats. Krijgt ook dan niemand de volstrekte meerderheid van stemmen, dan heeft er eene herstemming plaats tusschen de twee of meer personen die de meeste stemmen op zich hebben vereend. Bij staking van stemmen beslist het lot.

Art. 11. Voor eene algemeene vergadering van de hoofdvereeniging wordt eene afdeling in den regel één afgevaardigde benoemd. In bijzondere gevallen kan hem een tweede worden toegevoegd. De afgevaardigde zal in de eerstvolgende

afdelingsvergadering verslag uitbrengen van de vergadering, waarop hij de afdeling heeft vertegenwoordigd.

Art. 12. Het dienstjaar loopt van 1 Januari en eindigt 31 December van elk jaar. Voor het eerst van 3 Maart 1898 tot 31 December 1898.

Art. 13. Dit reglement treedt, na goedkeuring door het hoofdbestuur, in werking op den dag der Koninklijke goedkeuring, evenals de later daarin te brengen wijzigingen.

(Volgen de ondertekeningen.)
Goedgekeurd bij Koninklijk besluit dd. 8 Juni 1898 n. 12.

Mij bekleed.
De Minister van Justitie,
EORT v. D. LINDER.

Bericht.

Bij den boekhouder en kassier van de *Nederlandsche Staatscourant* zijn, op teeltrekkende aanvraag of doof laschenkanon van de postkantoren, behalve de *Nederlandsche Staatscourant*, de *Handelingen van de Staten-Generaal*, het *Staatsblad* en *Register*, de maandelijksche afkondigingen betreffende handel- en fabrieksmerken ingevolge de wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n. 146), ook verkrijgbaar:

de voor de beide Kamers der Staten-Generaal gedrukte stukken; de stukken betreffende de Staatsbegroting; de vroegere Handelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, waarvan thans de jaargangen 2 Mei 1814 tot en met 1836—37, 1842—1847 zijn verschenen; de registers op de Handelingen over 1847—1853, 1853—1863, 1863—1871, 1871—1880, 1880—1890; lijsten en plans der Staatsloterij; Reglement op den dienst der openbare middelen van vervoer te lande;

Bonijé, Handleiding tot de verificatie der inhoudsmaten; Verslag van de enquête omtrent de exploitatie der Nederlandsche Spoorwegen, gehouden krachtens besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 23 Juni 1881. (Verslag der commissie en getuigenverhooren.)

Verslag van de enquête, betreffende werking en uitbreiding der wet van 19 September 1874 (*Staatsblad* n. 139) en naar den toestand van fabrieken en werkplaatsen, gehouden krachtens besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 13 October 1880. (Verslag der commissie en vier bundels getuigenverhooren.)

Van de *Staatscourant*, de *Handelingen*, het *Staatsblad* en de voor de Staten-Generaal gedrukte stukken zijn ook, voor zoover voorwaarden, afzonderlijke nummers en vullen te bekomen.

De van Regeeringswege uitgegoven stukken, die in deze opgave niet vermeld worden, zijn in de boekhandel verkrijgbaar gesteld.

ADVERTENTIËN.

MINISTERIE VAN FINANCIËN.

*. De Minister van Financiën maakt aan belanghebbenden bekend, dat gedurende de maanden Juli, Augustus en September aanstaande, dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, ten kantore van de *Betalmeesters* in de arrondissementen, de voldoening zal plaats hebben onder de verschillende Groothoofden ingeschreven pensioenen ten laste van den Staat, loopende over de tweede drie maanden van het jaar 1898.

's Gravenhage, 13 Juni 1898. De Minister voornemend,
PIERSON.

(2718)

Directie van de Groothoofden der Nationale Schuld, gevestigd te Amsterdam.

Rechtsbetaling op het Groothoof der twee en een half percent Nationale Schuld.

De Minister van Financiën maakt bekend dat de rechtsbetaling over het *haljaar* verschijning op 1. Juli 1898, zal geschieden in het lokaal van de Groothoofden der Nationale Schuld, als volgt:

1ste week,		2de week,	
van Vrijdag 1 Juli 1898 tot Vrijdag 8 Juli 1898.		van Maandag 11 Juli 1898 tot Vrijdag 15 Juli 1898.	
Litt.	Inschrijving:	Litt.	Inschrijving:
A	N. 1 tot N. 4500	A	4501 tot het laatste N.
B	1 . . . 15000	B	15001
C	1 . . . 3900	C	3901
D	1 . . . 5100	D	5101
E	1 . . . 2700	E	2701
F	1 . . . 2100	F	2101
G	1 . . . 6000	G	6001
H	1 . . . 1600	H	1601
J	1 . . . 4500	J	4501
K	1 . . . 8700	K	8701
L	1 . . . 6600	L	6601
M	1 . . . 7200	M	7201
N	1 . . . 2700	N	2701
O	1 . . . 5400	O	5401
P	1 . . . 4200	P	4201
Q	1 . . . het laatste N.	Q	4201 tot het laatste N.
R	1 . . . N. 6300	R	6301 tot het laatste N.
S	1 . . . 13800	S	13801
T	1 . . . 4200	T	4201
U	1 . . . het laatste N.	U	4201 tot het laatste N.
V	1 . . . N. 7200	V	7201 tot het laatste N.
W	1 . . . 7200	W	7201
X	1 . . . het laatste N.	X	7201 tot het laatste N.
Y	1	Y	—
Z	1 . . . N. 1500	Z	1501 tot het laatste N.

Vervolgens zullen van Maandag 18 Juli 1898 tot en met 15 November daaraanvolgende, op alle werkdagen (met uitzondering van den Zaterdag), de bureaux geopend zijn tot het voortzetten van deze reëtelating, en van die over de nog verschuldigde halfjaren op alle inschrijvingen zonder onderscheid. Tevens worden overeenkomstig art. 19 van het Koninklijk besluit van 18 Mei 1818 (Staatsblad n. 24), voor de tiende of laatste maal opengeven de nog niet opgekomen rechtelhebbers op de reëta versehen op 1 Januari 1894, waarvan de betaling, ingevolge Koninklijk besluit van 24 October 1855 (Staatsblad n. 125), zal bijlijver opgesteld zijn tot den laatste December 1898.

's Gravenhage, 13 Juni 1898.

(2703) De Minister van oorlog, De Secretaris-Generaal, V. RANDWICK.

MINISTERIE VAN OORLOG.

* De Minister van Oorlog; Breynt aan allen, die hunne rekeningen, wegens hetgeen zij van het Departement van Oorlog over het jaar 1897 te vorderen hebben, nog niet hebben ingediend, in herinnering, dat schuldveroordeelingen ten laste van het Rijk, ingevolge de wet van 3 November 1815 (Staatsblad n. 61), worden gehouden voor verjaard en vernietigd, bijzitten ze niet zijn ingediend binnen zes maanden, volgende de die daartoe waaroer zij loopen.

's Gravenhage, 4 Februari 1898.

Voor den Minister, De Secretaris-Generaal, KRAMER.

(696)

Openbare aanbesteding.

De luitenant-kolonel, eerstaanwezend-ingenieur te Haarlem, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar aanbesteden:

1. eene verving van kazernesgebouwen, enz. te Haarlem: (Raming f 1560).

2. eene verving van gebouwen en gebouwen in het westelijk front der Stelling van Amsterdamm: (Raming f 1100).

een en ander onder het beheer der Genie te Haarlem.

Deze aanbestedingen zullen geschieden bij openbare inschrijving. De opening der na te vermelden bus en de ontzegging der zich daarin bevindende inschrijvingsbiljetten zal geschieden op Dinsdag 28 Juni 1898, des voormiddags te 10 uren, op het bureau van den besteder, Kinderhuisvest n. 17, te Haarlem.

Gedraakte bestekken zijn van af Maandag 20 Juni 1898 voorwaardelijk verkrijgbaar bij den besteder. Van af dien dag zullen de bestekken ter lezing liggen op bovengenoemd bureau.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den besteder en bij den opzichter van fortificaties.

De inschrijvingsbiljetten moeten uitwèrk op Maandag 27 Juni 1898, des namiddags vóór 3 uren, vèrkerkt zijn bezorgd op het bureau van den besteder, alwaar eene bus zal geplaatst zijn tot verzameling van die biljetten, voor welke — des verlaagd — tot zoolang bewijzen van ontvangst zullen worden afgegeven.

(2746)

MINISTERIE VAN WATERSTAAT, HANDEL EN NIJVERHEID

Rijkswaterstaat.

PROVINCIE ZEELAND.

Aanbesteding.

Op Vrijdag 15 Juli 1898, des voormiddags te 11 uren, zal, onder goedkeuring van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, door den Commissaris der Koningin in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den hoofd-ingenieur van den Rijkswaterstaat in het IJde district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur te Middelburg, worden aanbestede:

het maken van eene aansluiting tot verdieping van het duin vóór den steenen lichttoeren te Noordwale, aan de noordzijde van het eiland Schoewen.

(Raming f 1560).

Het bestek, n. 151, ligt na 1 Juli 1898 ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid, aan de lokalen der Provinciale Besturen, en is voorts, op franco aanvraag, tegen betaling der aan den voet daarvan vermelde kosten, te bekomen bij de firma Gebroeders van Cleef, boekhandelaar, Spui n. 28 a, te 's Gravenhage, en door hare tusschenkomst in de voornaamste gemeenten des Rijks.

Op 8 Juli 1898 wordt de noodige aanwijzing op de plaats gedaan; voorts zijn nadere inlichtingen te bekomen bij den hoofd-ingenieur in het IJde district te Middelburg, bij den ingenieur te Goes en bij den opzichter Kooreman te Zierikzee.

's Gravenhage, 11 Juni 1898.

(2748)

Rijkswaterstaat. PROVINCIE ZEELAND.

Aanbesteding.

Op Vrijdag 22 Juli 1898, des voormiddags te 11 uren, zal, onder goedkeuring van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, door den Commissaris der Koningin in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den hoofd-ingenieur van het Rijkswaterstaat in het IJde district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur te Middelburg, worden aanbestede:

het verrichten van baggerwerk in het kanaal door Walcheren met zijtkaken en in de Wester- of Koopmanshaven te Vlissingen.

(Raming f 6000).

Het bestek, n. 155, ligt na 8 Juli 1898 ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid, aan de lokalen der Provinciale Besturen, en is voorts, op franco aanvraag, tegen betaling der aan den voet daarvan vermelde kosten, te bekomen bij de firma Gebroeders van Cleef, boekhandelaar, Spui n. 28 a, te 's Gravenhage, en door hare tusschenkomst in de voornaamste gemeenten des Rijks.

Op 15 Juni 1898 wordt de noodige aanwijzing op de plaats gedaan; voorts zijn nadere inlichtingen te bekomen bij den hoofd-ingenieur in het IJde district te Middelburg, bij den ingenieur te Vlissingen en bij de opzichters van Langewald te Vlissingen en in 't Hout te Middelburg.

's Gravenhage, 15 Juni 1898.

(2795)

Rijkswaterstaat. PROVINCIE GRONINGEN.

Aanbesteding.

Op Dinsdag 26 Juli 1898, des middags te 12 uur, zal, onder goedkeuring van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, door den Commissaris der Koningin in de provincie Groningen, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den hoofd-ingenieur van den waterstaat in het IJde district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur te Groningen, worden aanbestede:

het maken van beoehoevingen met steenafslag langs den kanaalboord van den Rijk's grooten weg van Groningen naar Delfzijl.

(Raming f 1530).

Het bestek, n. 157, ligt na 12 Juli 1898 ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid, aan de lokalen der Provinciale Besturen, en is voorts, op franco aanvraag, tegen betaling der aan den voet daarvan vermelde kosten, te bekomen bij de firma Gebroeders van Cleef, boekhandelaar, Spui n. 28 a, te 's Gravenhage, en door hare tusschenkomst in de voornaamste gemeenten des Rijks.

Op 19 Juli 1898 wordt de noodige aanwijzing op de plaats gedaan; voorts zijn nadere inlichtingen te bekomen bij den hoofd-ingenieur Escher te Leeuwarden, den ingenieur Druyvesteyn te Groningen en den opzichter Kerkkamp te Delfzijl.

's Gravenhage, 15 Juni 1898.

(2794)

Rijkswaterstaat. BEHEER DER RIVIEREN.

Aanbesteding.

Op Woensdag 13 Juli 1898, des voormiddags te 11 uren, zal, onder goedkeuring van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, aan het gebouw van zijn Departement te 's Gravenhage, worden aanbestede:

de uitvoering van baggerwerk tot voortzetting der verbetering van de rivier de Waal, tusschen den Hoofdam te Pauwelen en Leeuwestein, zijnde tusschen de kilometeraans X en XXIV der zwaane rijkvaart.

(Raming f 0,25 per M³).

Het bestek, n. 151, ligt na 29 Juni 1898 ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid, aan de lokalen der Provinciale Besturen, en is voorts, op franco aanvraag, tegen betaling der aan den voet daarvan vermelde kosten, te bekomen bij de firma Gebroeders van Cleef, boekhandelaar, Spui n. 28 a, te 's Gravenhage, en door hare tusschenkomst in de voornaamste gemeenten des Rijks.

Inlichtingen zijn te bekomen aan het bureau van den hoofd-ingenieur voor de rivieren te 's Gravenhage, Fluweelen Burgwal n. 16 b en bij den ingenieur Opgendijk te Nijmegen, bij wien op 6 Juli 1898 van het grooc-verbaan van aanwijzing kennis genomen kan worden.

's Gravenhage, 10 Juni 1898.

(2792)

Rijkswaterstaat. BEHEER DER RIVIEREN.

Aanbesteding.

Op Woensdag 13 Juli 1898, des voormiddags te 11 uren, zal, onder goedkeuring van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, aan het gebouw van zijn Departement te 's Gravenhage, worden aanbestede:

het versterken van de westelijke nithou van den zuideijken oever van het Hollandsch Diep, tusschen de kilometeraans CXXIII en CXXIV, onder de gemeente Hooge en Lage Zwaluwe, provincie Noordbrabant.

(Raming f 19 800).

Het bestek, n. 150, ligt na 29 Juni 1898 ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid, aan de lokalen der Provinciale Besturen, en is voorts, op franco aanvraag, tegen betaling der aan den voet daarvan vermelde kosten, te bekomen bij de firma Gebroeders van Cleef, boekhandelaar, Spui n. 28 a, te 's Gravenhage, en door hare tusschenkomst in de voornaamste gemeenten des Rijks.

Op 6 Juli 1898 wordt de noodige aanwijzing op de plaats gedaan; aanvullende des voormiddags te elf uren aan het houthoofd te Lage Zwaluwe; voorts zijn nadere inlichtingen te bekomen aan het bureau van den hoofd-ingenieur voor de rivieren te 's Gravenhage, Fluweelen Burgwal n. 16 a, aan het bureau van den ingenieur in het 5de rivierarrondissement te 's Hertogenbosch en bij den opzichter van Blois te Geertruidenberg.

's Gravenhage, 11 Juni 1898.

(2749)

Marine.

De vice-admiral, directeur en commandant der marine te Amsterdamm, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Kolonien, op Woensdag 29 Juni 1898, des voormiddags te elf uren, in het openbaar aanbesteden, de levering van:

- N. 1. Witte lijnen en troosen.
- 2. Staalfraadtwou.
- 3. Katoenen zeildoek n. 1.

De voorwaarden waarnaar de aanbesteding zal geschieden, liggen ter lezing aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, bij de directie der marine te Amsterdam. Willemsoord en te Hellevoetdijk, ter griffie van de Provinciale Besturen, uitende van de provincie Zuidholland, en ter secretarie van de gemeentebesturen te Rotterdam en te Dordrecht en zijn op franco aanvraag, tegen 102 1/2 per bestek, te verkrijgen bij het hoofd van het vak van afdeling van 's Rijks weel te Amsterdam.

De inschrijvingslijsten, voor elk bestek afzonderlijk, ingericht overeenkomstig art. 4 der Algemeene Voorwaarden, zullen, behoorlijk getoetst en goedgekeurd worden ingeleverd ter griffie van de directie der marine te Amsterdam, vóór of uiterlijk op den dag der besteding, des voormiddags te elf uren.

Amsterdam, 10 Juni 1898.

De Vice-Admiraal voorzitter,
G. VAN BOSCH.

GERECHTELIIKE AANKONDINGEN.

** Bij beschikking van den Hoogen Raad der Nederlanden, d.d. 27 Mei 1898, goedgekeurd bij Koninklijk besluit d.d. 9 Juni 1898 n. 56, zijn aan *Dirk Corvett van den Berg*, zonder beroep, gedomicieerd te Berg-Ambacht, verleend brieven van meerderjarigverklaring of venia actatis, welke hem geven al de rechten bij de wet aan meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.

's Gravenhage, 18 Juni 1898.

Mr. P. J. SVEL,
Advocaat en Procureur bij den Hoogen Raad.

** Bij beschikking van den Hoogen Raad der Nederlanden, d.d. 27 Mei 1898, goedgekeurd bij Koninklijk besluit d.d. 9 Juni 1898 n. 56, zijn aan *Dirk Corvett van den Berg*, zonder beroep, gedomicieerd te Berg-Ambacht, verleend brieven van meerderjarigverklaring of venia actatis, welke haar geven al de rechten bij de wet aan meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.

's Gravenhage, 18 Juni 1898.

Mr. P. J. SVEL,
Advocaat en Procureur bij den Hoogen Raad.

** Bij brieven van meerderjarigverklaring door den Hoogen Raad der Nederlanden 27 Mei 1898 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk besluit d.d. 9 Juni 1898 n. 56, zijn aan *Johannes Gerardus Blom*, gedomicieerd te Haarlem, gegeven al de rechten bij de wet aan meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van artikel 478 Burgerlijk Wetboek.

C. J. FRANKOIS,
Advocaat en Procureur bij den Hoogen Raad.

** Bij kennis van de arrondissements-rechtbank te Haarlem, van 14 Juni 1898, is *Jacques van Bommel*, schieder te Haarlem, verklaard in staat van faillissement, met benoeming van den edelachtbaren heer *Mr. J. de Clercq van Weel* tot rechter commissaris en van den ondergeteekenden, advocaat en procureur te Haarlem, tot curator.

De Curator,
Mr. L. C. KRISTENBERG.

** Failliet verklaard bij 10nns der arrondissements-rechtbank te 's Gravenhage, d. 16 dages, *Henrick van den Briel* (z. v. w.) koelbedielaar, wonende te Bennekom, gemeente Ede, met benoeming van den edelachtbaren heer *Mr. van der Aar* tot rechter-commissaris en den ondergeteekenden, wadvocaat en procureur te Wageningen, tot curator.

Mr. D. L. TEEGHS DE RIDDER.

** Bij kennis der arrondissements-rechtbank te 's Gravenhage, van 17 Juni 1898, is *Marijns van der Weyden*, stukadoor, wonende te Schermerhorn, *Margt* (z. w. w.) straat hoek Katwijkstraat, verklaard in staat van faillissement, met benoeming van den edelachtbaren heer *Mr. J. P. Schaubeque Booy* tot rechter-commissaris, en den ondergeteekenden tot curator.

De Curator,
Mr. J. J. DE MEIJER,
Weimarstraat 84.

** Door het verbindend worden der enige uitsdelingslijst heeft het faillissement van *G. N. Engelen*, zonder beroep, plaats, een einde genomen.

De Curator,
Mr. J. L. F. BÖTTLEK.

** Bij beschikking van de arrondissements-rechtbank te Alkmaar, dd. 16 Juni 1898, is het faillissement van *Corvett Elzer*, vroeger broodbakker te Schermerhorn, nu zonder beroep, e Alkmaar, bij getrouw aan actief opgeheven.

H. P. M. KRAAKMAN, Curator.

** Bij kennis der arrondissements-rechtbank te Rotterdam, an 18 Juni 1898, werd het faillissement van *Willel Frederik Japagij*, stalhouder en koopman, wonende Veemarkt alhier, opgeheven.

De Curator,
Mr. W. TAMBOR SCHRÖDER.

[Kosteloos.] (3800)

** Door homologatie van het akkoord is het faillissement van *Willel Mijnder*, te den Bommel, geëindigd.

[Kosteloos.] (3807) P. A. VAN BUREN A.-Dz., caud.-not.

Aankondiging.

Blijkens akte, ingeschreven ter griffie der arrondissements-rechtbank te Amsterdam, bij de ondergeteekende *Carl Niemann*, particulier, wonende te Amsterdam, voor eigen rekening, schelde en risico, voortzetten de zaken der voormiddags onder de benaming *Amerlandsche levensverzekering-sociëteit firma de Fries en Co.*, aarvaag genomen te Amsterdam, aangegaan 27 April 1895 en in: heeren *Henrick de Fries* en *Henrick Philippus Heeger*, tuschen uitreden van eerstgenoemde van 1 September 1895 voortgezet tussehen laatstegenoemde en nu wijlen den heer *Jan Oldenburg*, ter doel hebbende verzekeringen in geval van overlijden.

Mitsdien zal de ondergeteekende alle door genoemde vennootschap gevestigd geweest te Amsterdam, aangegaan 27 April 1895 en aarvaag genomen te Amsterdam, van 1 Mei 1895 gestolen noch loopende overeenkomsten tot uitkeering van uitkeringen continueren en nakomen. Geschiedende deze aankondiging ingevolge de bepalingen der wet. (2805)

C. NIEKAMP.

Kennisgeving.

De ondergeteekenden *P. J. meijouffrou Dierwigt van der Plas*, weduwe den heer *Corvett Oldenburg*, wonende te den Helder, in betrekking van, enige erfgaamen van wijlen haren zoon, den heer *Jan Oldenburg*, en 2. *Henrick Philippus Heeger*, wonende te Amsterdam, brengen ter kennis, dat zij aan den heer *Carl Niemann*, particulier, wonende te Amsterdam, het recht hebben aarvaag voor eigen rekening, schade en risico, zonder enige aansprakelijkheid van de ondergeteekenden, voort te zetten de verzekering-sociëteit firma de benaming: *Amerlandsche levensverzekering-sociëteit firma de Fries en Co.*, gevestigd geweest te Amsterdam, aangegaan 27 April 1895 en aarvaag genomen te Amsterdam, van 1 Mei 1895 gestolen noch loopende overeenkomsten tot uitkeering van uitkeringen continueren en nakomen. Geschiedende deze aankondiging ingevolge de bepalingen der wet. (2804)

Wed. C. OLBRECHT,
H. P. HANDE.

Opvoering.

De bekende en onbekende schuldeisers in de onder het voorschot van de boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap van de eedellieden den heer *Matthias Acaz Jans*, handelsagent, gewoond hebbende te Schiedam en aldair overleden 30 April 1897, en meijouffrou *Johanna Hendrika Elat*, zonder beroep, gewoond hebbende te Schiedam en aldair overleden 6 Maart 1898, worden opgevoerd om tegenwoordig te zijn bij het doen van rekening en verantwoording door den beneficiaris erfgaamen van onderdag 30 Juni 1898, des voormiddags 11 uren, ten kantore van den ondergeteekenden aan de Nieuwe Haven n. 149 te Schiedam linnier voorzitter, voor zover het bedrag der nalatenschap toewakende zal zijn.

H. B. E. BLAISE, Notaris.

Weerbericht van 30 Juni 1898.

(Medegedeeld door het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut.)

I. WAARKENDELIJKE VAN 'S MORGENS 8 UREN.

PLAATSEN.	Barometerstand.		Wind.	Toestand der lucht.	Temperatuur.		Graviteitsverval.
	Gisier.	Heden.			Gisier.	Heden.	
Gebied van den Atlantischen Oceaen.							
Bod5		753.4	N. O.	1	betrockt.	+ 9.0	
Christiansund		755.5	N. O.	3	betrockt.	+ 11.0	
Skudsmoes		756.6	N. W.	4	bewolkt	+ 11.0	
Stornoway		754.9	Z. O.	4	regen	+ 11.0	
Valentia		763.5	Z. W.	3	betrockt.	+ 17.0	
St. Mathieu							
Le Jarry		767.4	W.	2	heirook	+ 15.0	
Biarriz							
Gebied van het Engelsche Kanaal en de Noordzee.							
Shields		758.2	O.	1	regen	+ 16.9	
Sydt		758.3	N. W.	3	zw. bew.	+ 13.0	
Hamburg		759.9	W. N. W.	5	betrockt.	+ 14.0	
Groningen		761.1	W.	4	betrockt.	+ 17.0	
den Helder		762.2	W.	1	betrockt.	+ 14.0	
Wismingen		764.5	W.	3	licht bew.	+ 17.0	
Gris-nex		763.9	W. Z. W.	2	licht bew.	+ 14.0	
Cherbourg		767.0	W.	2	betrockt.	+ 17.0	
Gebied van de Oostzee.							
Haparanda		752.0	Z. W.	3	bewolkt	+ 13.0	
Hernösand		752.0	Z.	2	betrockt.	+ 11.0	
Stockholm		752.8	W.	4	zw. bew.	+ 18.0	
Helsingfors							
Wisky		753.4	N.	4	zw. bew.	+ 11.0	
Memel		749.8	N. N. O.	3	zw. bew.	+ 14.0	
Neufahrwasser		752.8	N.	3	licht bew.	+ 14.1	
Swinemünde		756.4	N. W.	5	zw. bew.	+ 13.3	
Kopenhagen		755.1	N. W.	4	betrockt.	+ 12.0	

PLAATSEN.	Barometerstand		Wind.	Toestand der lucht.	Temperatuur.	
	Gister.	heden.			Gister.	heden.
Gebied van het Vastland.						
Breslau	758.3	N. W.	4	betrokk.	+ 12	0
München	765.7	N. W.	6	betrokk.	+ 15	0
Chemnitz	762.4	W. Z. W.	5	betrokk.	+ 11	0
Carlsruhe	764.1	Z. W.	1	regen	+ 20	0
de Bildt	765.7	N. W.	3	behw.	+ 17	0
Maastricht	765.2	Z. W.	2	betrokk.	+ 17	0
Brussel	764.1	W. Z. W.	1	heirook	+ 14	0
Arion						
Paris	767.0	W.	2	betrokk.	+ 14	0
Clermont						
Gebied van de Middellandsche Zee.						
Nice	762.6	Z. W.	3	bewolkt	+ 18	0
Perpignan	766.1	W.	3	helder	+ 23	0

2. OVERZICHT EN VERWACHTING.
(Opgemaakt 's namiddags 1.30 u.)

Ten Westen van Schotland is er eene depressie, waardoor de barometer in Groot-Brittannië daalt. De depressie gisteren boven de Oostzee heeft zich nog verder Oostwaarts voortbewogen. De temperatuur blijft bijna overal nog beneden de normale.

Grootste barometerafwijkingverschil in Nederland: gisterenavond 7 uur, Maastricht boven Groningen 2.1; hedenochtend 8 uur, Maastricht boven Groningen 2.7; hedenmiddag 12½ uur, Maastricht boven Groningen 1.9; barometer te de Bildt, 12½ uur, 762.4.

Verwachting: } Matige Zuid-Westelijke wind, bewolkt, weinig verandering in temperatuur.

Waterhoogten in de Nederlandsche rivieren en te Keulen.
(Medegedeeld door den Algemeenen Dienst van den Waterstaat.)
19 Juni 1898. (Dag van nieuwe maan.)

RIVIEREN.	Waarsomingspunten.	Waterhoogte		de ograaf van	
		N. A. P.	de nul der oude schaal.	hoogere.	lager.
a. Waterstand den 19den Juni, des morgens te 8 uren.					
Boven-Rijn.	Keulen (*)	39.78	3.79	1	8
	Lobith	12.19	+ 1.43		8
	Nijmegen	9.84	3.70		9
Waal.	St. Andries	5.14			9
B.-Merwede.	Gorinchem	9.93	+ 3.25	9	4
Neder-Rijn en Lek.	Arnhem	2.85	+ 3.63	4	9
	Vreeswijk	0.32	1.16		9
	Westervoort	10.44			8
	Deventer	4.32	3.79		9
IJssel.	Kampen	4.32	3.79	12	8
	Maasricht (brug)	42.34	0.23	3	4
	Maasricht (hoofd)	42.18			21
Maas.	Venlo	10.27			33
	Grave	6.37	1.87		21
	St. Andries	3.67			21
b. Lagwater.					
B.-Merwede.	Gorinchem	2.40 v	1.53		4
	Schoonhoven	2.40 v	0.83		1
Lek.	Krimpen	0.55 v	+ 0.31	16	
Oude Maas.	Dordrecht	1.10 v	+ 0.31	18	
Holl. Diep.	Moerdijk	11.45 v	+ 0.72	21	
Haringvliet.	Hellevoetsluis	10.5 v	+ 0.90	21	
Ziipe.	Bruiuissc	8.20 v	+ 1.64	22	
N.Waterweg.	Hoek van Holland	9.40 v	+ 0.85	21	
c. Hoogwater.					
B.-Merwede.	Gorinchem	6.30 v	2.09	18	
	Schoonhoven	6.15 v	1.68	24	
Lek.	Krimpen	5.15 v	1.16	15	
Oude Maas.	Dordrecht	5.25 v	1.55	34	
Holl. Diep.	Moerdijk	4.15 v	1.37	39	
Haringvliet.	Hellevoetsluis	3.10 v	1.23	38	
Ziipe.	Bruiuissc	2.50 v	1.66	42	
N.Waterweg.	Hoek van Holland	2.25 v	1.09	36	

d. Duur van den vloed en verschil tusschen laag- en hoogwater.	Duur van den vloed.	Rijzing der tusschen de vloeden.	Vergelijken bij de vorige opgave.		
			Meerl. rijzing.	Mind. rijzing.	
	u. m.	u. m.	(in centimeters)	(in centimeters)	
B.-Merwede.	Gorinchem	3.50	56	22	
	Schoonhoven	3.35	72	25	
Lek.	Krimpen	4.20	147	16	1
Oude Maas.	Dordrecht	4.15	186	16	
Holl. Diep.	Moerdijk	4.50	320	18	
Haringvliet.	Hellevoetsluis	5.5	213	17	
Ziipe.	Bruiuissc	6.30	330	20	
N.Waterweg.	Hoek van Holland	4.45	194	15	

(*) De waterhoogte te Keulen is waargenomen te 7 uren voormiddag.
(v) achter het uur van waarsoming is de voormiddag van 19 Juni 1898.
b. toetsaak 19 1898.

Waterhoogten in de Nederlandsche rivieren en te Keulen.
(Medegedeeld door den Algemeenen Dienst van den Waterstaat.)
20 Juni 1898. (1 dag na nieuwe maan.)

RIVIEREN.	Waarsomingspunten.	Waterhoogte		de ograaf van	
		N. A. P.	de nul der oude schaal.	hoogere.	lager.
a. Waterstand den 20den Juni, des morgens te 8 uren.					
Boven-Rijn.	Keulen (*)	39.85	3.91	12	2
	Lobith	12.17	+ 1.43		2
	Nijmegen	9.80	3.66	4	6
Waal.	St. Andries	5.08			6
B.-Merwede.	Gorinchem	9.90	3.23	9	2
Neder-Rijn en Lek.	Arnhem	2.75	+ 3.63	10	2
	Vreeswijk	0.32	1.16		6
	Westervoort	10.42			6
	Deventer	4.32	3.73		6
IJssel.	Kampen	4.42	3.83	7	2
	Maasricht (brug)	42.45	0.44	31	2
	Maasricht (hoofd)	42.40		22	5
Maas.	Venlo	10.34			8
	Grave	6.59	1.79	8	8
	St. Andries	3.49			8
b. Lagwater.					
B.-Merwede.	Gorinchem	4.0 v	1.45		8
	Schoonhoven	3.30 v	0.90		6
Lek.	Krimpen	1.50 v	+ 0.39	8	
Oude Maas.	Dordrecht	2.0 v	+ 0.39	8	
Holl. Diep.	Moerdijk	0.35 v	+ 0.79	7	
Haringvliet.	Hellevoetsluis	2.10 v	+ 1.00	10	
Ziipe.	Bruiuissc	3.10 v	+ 1.82	18	
N.Waterweg.	Hoek van Holland	2.70 v	+ 0.93	8	
c. Hoogwater.					
B.-Merwede.	Gorinchem	7.10 v	1.90	19	
	Schoonhoven	7.10 v	1.48	20	
Lek.	Krimpen	5.45 v	1.16	0	0
Oude Maas.	Dordrecht	5.50 v	1.34	21	
Holl. Diep.	Moerdijk	4.15 v	1.32	26	
Haringvliet.	Hellevoetsluis	3.45 v	0.97	26	
Ziipe.	Bruiuissc	3.35 v	1.42	24	
N.Waterweg.	Hoek van Holland	3.5 v	0.89	20	

d. Duur van den vloed en verschil tusschen laag- en hoogwater.	Duur van den vloed.	Rijzing der tusschen de vloeden.	Vergelijken bij de vorige opgave.		
			Meerl. rijzing.	Mind. rijzing.	
	u. m.	u. m.	(in centimeters)	(in centimeters)	
B.-Merwede.	Gorinchem	3.10	45	11-	
	Schoonhoven	3.40	48	14	
Lek.	Krimpen	3.55	155	8	13
Oude Maas.	Dordrecht	3.50	173	6	14
Holl. Diep.	Moerdijk	4.40	211	18	18
Haringvliet.	Hellevoetsluis	4.45	197	16	16
Ziipe.	Bruiuissc	5.25	324	6	6
N.Waterweg.	Hoek van Holland	7.25	182	12	12

(*) De waterhoogte te Keulen is waargenomen te 7 uren voormiddag.
(v) achter het uur van waarsoming is de voormiddag van 19 Juni 1898.
b. toetsaak 20 1898.